

Maatschappelijk kunstenaarschap

Hoe Pallas het vrijeschoolonderwijs versterkt

Strategisch beleidsplan 2020-2024

“Als je een schip wil bouwen, moet je werklui niet opdragen hout te verzamelen, je moet niet het werk verdelen en orders geven. Leer in plaats daarvan mensen eerst te verlangen naar de eindeloze zee.”

Antoine de Saint-Exupéry (1900-1944)

Colofon

Stichting Pallas Vrijescholen in Midden en Zuid Nederland
Bronkhorstsingel 11
5403 NA Uden

Telefoon: (0413) 23 00 08
E-mail: info@stichtingpallas.nl
Website: www.stichtingpallas.nl

Auteur: Wanda Kasbergen (bestuurder Stichting Pallas)

Eindredactie: Femke van den Berg (Bureau Bisontekst, Nijmegen)

© Stichting Pallas, 2019

Inhoudsopgave

Deel A Strategisch plan Stichting Pallas 2020-2024	5
1. Inleiding	5
2. Over Stichting Pallas	7
Onze identiteit	7
Bestuur en toezicht.....	7
Samen sterk	8
3. Waar staat Stichting Pallas nu?	9
Oordeel van de Onderwijsinspectie.....	9
Nadruk op een breed onderwijsaanbod	10
Groei	10
Schoolgebouwen	11
Organisatie	11
4. Onze omgeving.....	13
Demografie	13
Economie	13
Sociaal-cultureel	13
Technologie	14
Ecologie.....	14
Politiek-juridisch	14
Sterkte- en zwakteanalyse.....	15
5. Waar werken we naartoe?.....	16
Onze missie.....	16
Onze visie.....	16
Onze kernwaarden	17
Onze ambities	18
6. Stappen die we willen zetten	19
Ruimte voor de leerkracht als maatschappelijk kunstenaar	19
Pallas-scholen bieden eigentijds en kunstzinnig vrijeschoolonderwijs	19
Zichtbaarheid van het vrijeschoolonderwijs in de samenleving.....	20
Inzetten op duurzaamheid	21
Een efficiënte organisatie, passend bij de groei	22
7. Implementatie.....	23
Jaarplannen	23
8. Investeringen	24
9. Monitoring en verantwoording	24
Deel B. Organisatie en kwaliteit	25

10. Organisatie	25
Personeelsbeleid.....	25
Aanname personeel.....	25
Bevoegdheid en bekwaamheid	25
Pedagogisch-didactisch handelen.....	25
Ouderschenking.....	26
11. Kwaliteitszorg	27
MARAP.....	27
Opbrengstmonitor	27
Review	27
Overzicht kwaliteitskader Planning & Control Stichting Pallas.....	28
Deel C Schoolplan <school> 2020-2024	29
Inleiding	29
12. Missie en visie school	29
Missie.....	29
Visie	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
13. Schoolbeschrijving	32
Geschiedenis van de school.....	34
Prognoses	32
Regiofunctie.....	33
Thuisstalen	33
Leerlinggewicht.....	33
Wetenschap, kunst en religie	33
14. Burgerschap en sociale integratie	35
15. Onderwijs en onderwijskundig beleid	37
Leerstof is daarbij altijd middel en ontwikkeling het doel.....	37
De leerkrachten en de leerlingen: samen op weg	38
Ontwikkeling van het kind	38
Periodeonderwijs.....	38
16. Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat	40
Blijvende ontwikkeling als doel	40
Pedagogische visie	40
Didactische visie	41
Ontwikkeling van de kleuter	41
17. Zorgondersteuningsprofiel	42
18. Het volgen van leerlingen	48
19. Ambities 2020-2024	49

Deel A Strategisch plan Stichting Pallas 2020-2024

1. Inleiding

Opzet en totstandkoming van het strategisch beleidsplan

Maatschappelijk kunstenaarschap; hoe Pallas het vrijeschoolonderwijs versterkt. Zo heet dit strategische beleidsplan van de Stichting Pallas. In deze titel zetten we het maatschappelijk kunstenaarschap van ál onze medewerkers centraal. Waarom doen we dat? Vooral, omdat het juist dit maatschappelijk kunstenaarschap onze scholen uniek maakt.

Dat begint al in de klas, waar de leerkracht als voorbeeld en inspirator grote invloed heeft op de ontwikkeling van de leerling. De kwaliteit van onderwijs ontstaat in de unieke ontmoeting van leerkracht en leerling. Elke dag weer ontwerpt de leerkracht als een kunstenaar de eigen lessen, afgestemd op de ontwikkeling van de leerlingen en de klas. Dit is een voortdurend kunstzinnig proces van ontwerpen, uitvoeren, reflecteren, bezinnen en bijstellen.

Het kunstenaarschap van de leerkracht zie je ook terug in het rijke aanbod aan kunstzinnige vakken binnen de vrijeschool, waarbij de leerkracht vanuit zijn eigen kunstzinnigheid leerlingen enthousiast maakt voor het werken en spelen met beelden, kleuren, voorstellingen en muziek. Hierbij is de leerkracht zich ervan bewust hoe belangrijk het aanleren van kunstzinnige vaardigheden is als basis voor leerlingen die opgroeien in de huidige samenleving.

Als Stichting Pallas hebben wij het diepe verlangen om leerlingen rijke ervaringen mee te geven op onderwijsinhoudelijk én kunstzinnig vlak. Deze ervaringen zijn zowel naar binnen als naar buiten gericht: ze helpen leerlingen hun eigen mogelijkheden ontdekken én ze bevorderen dat leerlingen prettig kunnen samenleven met anderen. Een breed en rijk aanbod stimuleert het denken, voelen, het voorstellingsvermogen en de wil van leerlingen en wekt het verlangen op om 'een verschil te maken'. Vanuit deze basis kunnen leerlingen later zelfstandig en actief in de wereld staan.

Leerkrachten bereiden leerlingen voor op de maatschappij, maar ze zijn zelf uiteraard ook actief en zichtbaar in die maatschappij: ze onderhouden de contacten met de omgeving van de school, zoeken samenwerking met andere partijen (zoals scholen, maatschappelijke organisaties, wijkraden, media). Zo zorgen ze ervoor dat het vrijeschoolonderwijs stevig verankerd blijft in onze samenleving en dragen ze uit wat dit onderwijs kan bijdragen aan de vorming van jonge mensen.

We willen ruimte geven aan de leerkracht als – maatschappelijk – kunstenaar, opdat hij¹ de eigen pedagogische, didactische en kunstzinnige vaardigheden de komende periode nog verder kan ontwikkelen om zo de leerlingen nóg beter te motiveren en begeleiden.

Let op! Maatschappelijk kunstenaarschap gaat dus zeker niet alleen over de man of vrouw voor de klas. De ambities die we formuleren met dit plan zijn uiteraard een belangrijke leidraad voor álle medewerkers van Pallas (en voor alle betrokkenen uit de omgeving van de stichting). Als lerende

¹ Omwille van de leesbaarheid is steeds 'hij' gebruikt in de tekst. Waar 'hij' staat kan uiteraard ook 'zij' gelezen worden.

gemeenschap vinden we het belangrijk voortdurend te reflecteren op wat we doen en hoe we van betekenis kunnen zijn. Iedereen levert vanuit de eigen verantwoordelijkheid en bezieling een bijdrage aan de organisatie. Samen onderzoeken we wat werkt én wat beter kan. Hierbij stemmen we steeds goed af op de samenleving, zodat we onze leerlingen goed kunnen voorbereiden op deze tijd en maatschappij.

Totstandkoming van dit plan

Dit strategische plan is tot stand gekomen na raadplegingen van en in overleg met medewerkers, medezeggenschapsraden, externe vertegenwoordigers uit het maatschappelijk veld (bedrijfsleven, politiek, samenwerkingsverband, zorg, en dergelijke) en leerlingen van de vijfde en zesde klas. Na de start met schoolleiders tijdens een tweedaagse hebben er twee miniconferenties plaatsgevonden: één met interne en één met externe belanghebbenden. Tijdens deze miniconferenties is in de vorm van een *World Café* (een werkvorm, waarbij in groepjes ideeën worden uitgewisseld en in mindmaps verwerkt) gesproken over de snel veranderende samenleving en wat deze veranderingen betekenen voor ons onderwijs.

Tijdens de tweedaagse en de conferenties is ook kunstzinnig gewerkt in beeld en taal. Immers: een beeld of quote kan een krachtiger werking hebben dan woorden. Deze input hebben we gebruikt om dit beleidsplan mede vorm en inhoud te geven. Een verwerkingsgroep is aan de slag gegaan met stapels papieren, volgeschreven met ideeën en adviezen. Aangezien er veel overeenkomsten waren, is het gelukt om de belangrijkste richtinggevendende adviezen en doelen in kaart te brengen. Daarnaast heeft het bestuur nog een analyse gemaakt van de interne sterktes en zwaktes van de organisatie en de externe bedreigingen en kansen. Op basis van dit alles is een actielijst opgesteld.

Richting geven en verbinden

Met dit strategische beleidsplan willen wij richting geven aan de ontwikkeling van het onderwijs in de Pallas-scholen. We willen als scholen samen optrekken, zodat de medewerkers met en van elkaar leren en elkaar kunnen inspireren. Het proces van de totstandkoming van het beleidsplan heeft daar overigens al aan bijgedragen. Het heeft intern niet alleen geleid tot een herijking van onze opdracht in deze tijd, maar ook tot kennisdeling en ontmoetingen tussen de scholen. Extern zijn wij zichtbaarder geworden, doordat we externe stakeholders gevraagd hebben mee te denken met dit strategische beleidsplan. Hiermee hebben we laten zien dat we ons met onze omgeving willen verbinden.

Het strategische beleidsplan is december 2019 ter instemming voorgelegd aan de GMR, goedgekeurd door de raad van toezicht en vastgesteld door het college van bestuur.

December 2019, bestuur Stichting Pallas

2. Over Stichting Pallas

In dit hoofdstuk belichten we kort enkele kenmerken van Stichting Pallas en de Pallas-scholen.

Pallas: volwassen geworden

Stichting Pallas bestaat sinds 2001 en verenigt zeventien vrijescholen voor basisonderwijs in Midden- en Zuid-Nederland. De stichting bestaat dit jaar dus achttien jaar en is daarmee volwassen geworden! Anno 2019 is Pallas in balans en is de organisatie gezond.

Stichting Pallas heeft 17 scholen in Limburg, Noord-Brabant en Zuid-Gelderland, die werken in 15 regionale samenwerkingsverbanden en 17 gemeenten. Samen hebben de scholen (oktober 2019):

- 3.300 leerlingen;
- 370 medewerkers;
- een jaarexploitatie van ruim € 20 miljoen (begroting 2019).

De scholen variëren in omvang van 70 tot 470 leerlingen.

Onze identiteit

Centraal in het onderwijs staat het pedagogische en didactische gedachtegoed dat voortkomt uit de antroposofie. Dit is herkenbaar in de manier waarop wij werken. Een vrijeschool is meer dan een onderwijsvoorziening. Het is een levendige gemeenschap, waar ontmoetingen plaatsvinden, waar gesproken wordt over menskunde en opvoeding, waar ouders en andere belanghebbenden/belangstellenden zich kunnen verdiepen in de achtergronden van de school, waar mensen elkaar inspireren, waar gestudeerd wordt, waar jaarfeesten gevierd worden, kunstzinnig wordt gewerkt en ervaringen worden gedeeld. De kracht van de gemeenschap wordt bijzonder gewaardeerd en geeft de leerlingen een bedding om te kunnen groeien. Onderwijs staat ook in dienst van de persoonlijkheidsvorming, zowel individueel als in relatie tot de gemeenschap.

Bestuur en toezicht

De centrale organen van Stichting Pallas zijn: raad van toezicht, college van bestuur, schoolleidersoverleg, staf en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR).

Elke Pallas-school heeft een schoolleider die het schoolteam aanstuurt en de verantwoordelijkheid draagt voor de voortgang en kwaliteit van het onderwijs. De schoolleider werkt onder leiding en aansturing van de bestuurder (college van bestuur) die eindverantwoordelijkheid heeft binnen de stichting. De bestuurder en de schoolleiders worden ondersteund door de stafmedewerkers op de beleidsgebieden onderwijs, personeel, huisvesting en financiën. Schoolleiders, bestuurder en stafmedewerkers stemmen hun werkzaamheden af in het schoolleidersoverleg.

Stichting Pallas is ingericht volgens de principes van *good governance*. Dit betekent dat toezicht en bestuur van elkaar gescheiden zijn. Het bestuur is in handen van het college van bestuur. Het toezicht is in handen van de raad van toezicht. De bestuurder legt verantwoording af tijdens vergaderingen aan de raad van toezicht en tijdens de bilaterale gesprekken met de voorzitter van de raad van toezicht. Deze raad ondersteunt en adviseert de bestuurder en houdt toezicht op de kwaliteit van de organisatie.

Iedere school heeft een medezeggenschapsraad, waarin ouders en medewerkers zijn vertegenwoordigd. Pallas-breed functioneert een gemeenschappelijke medezeggenschapsraad (GMR). Hierin hebben drie ouders en drie medewerkers zitting die elk een regio/cluster binnen Pallas vertegenwoordigen. De clusters bestaan uit Noord en West (scholen uit Ede, Wageningen, Tiel, Roosendaal, Oosterhout, Nijmegen), Oost (scholen uit Helmond, Eindhoven, Tilburg, Uden, Oss, 's-Hertogenbosch) en Zuid (scholen uit Maastricht, Heerlen, Sittard, Roermond en Venlo).

Het bestuursbureau van Pallas is momenteel gevestigd in Uden.

Samen sterk

De Pallas-scholen werken steeds intensiever samen, omdat ze een gezamenlijke verantwoordelijkheid voelen voor goed vrijeschoolonderwijs in onze regio en samen de kansen willen pakken. Samen staan we sterker en kunnen we zaken organiseren die we anders ieder afzonderlijk moeten regelen. De Pallas-academie is daar een goed voorbeeld van. Deze is opgezet met een divers professionaliseringsaanbod voor de medewerkers. Binnen de academie kunnen medewerkers van verschillende Pallas-scholen met en van elkaar leren.

Wij werken ook samen met partners buiten de eigen stichting. Zo zijn we actief in nationale en regionale netwerken. Wij zijn lid van: de PO-Raad, de landelijke Vereniging van vrijescholen, het PO-platform voor vrijescholen en de Vereniging Bijzondere Scholen. Belangrijke partners voor ons zijn de Begeleidingsdienst voor vrijescholen en de Vrijeschool Pabo van Hogeschool Leiden. Ook werken we samen met gemeenten, samenwerkingsverbanden en de pabo's in de regio.

Op het gebied van kinderopvang werken we nauw samen met Stichting Istia. Deze samenwerking hebben we in een convenant beschreven.

3. Waar staat Stichting Pallas nu?

In dit hoofdstuk beschrijven we waar we nu staan. Eerst blikken we kort terug op het vorige beleidsplan. Wat waren de belangrijkste speerpunten? Zijn ze gerealiseerd? Welke ontwikkelpunten zijn er nog? Ook beschrijven we kort hoe de Inspectie van het Onderwijs de Stichting Pallas beoordeelt. En we staan stil bij de actuele groei van onze scholen.

Terugblik op het vorige beleidsplan

Het strategische beleidsplan van 2014-2019, getiteld *Zelfbewust*, is inmiddels geëvalueerd, de successen zijn gevierd en de ontwikkelpunten zijn meegenomen naar dit nieuwe beleidsplan.

Tijdens de vorige beleidsperiode (2014-2019) is er intensief gewerkt aan het op orde krijgen van de bedrijfsvoering en een goede borging van de kwaliteitscyclus. Dit is nu inderdaad op orde, zo blijkt onder andere uit een voldoende beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs voor alle Pallas-scholen.

Het onderdeel 'bezielde eigenaarschap' uit het vorige beleidsplan blijft actueel. Hiermee wordt bedoeld dat medewerkers zich bezielde eigenaar weten van de kwaliteit van het onderwijs. Dit komt onder meer tot uitdrukking in de verantwoordelijkheid die zij nemen, de autonomie van waaruit zij werken en hun ondernemingslust.

Ook de groei van de scholen in relatie tot goed opgeleid personeel blijft in deze tijd actueel en krijgt om die reden ook nog een plek in dit strategische beleidsplan.

Oordeel van de Onderwijsinspectie

Alle scholen hebben een voldoende beoordeling van de Inspectie van het Onderwijs (het zogenaamde basisarrangement), de financiën zijn op orde en Pallas heeft een adequaat personeelsbeleid.

In maart en april 2019 heeft de Inspectie in het kader van het vierjaarlijkse onderzoek zeven Pallas-scholen bezocht. De volgende aanbeveling stond in de eindrapportage: "We komen op basis van onze onderzoeken op schoolniveau tot de conclusie dat scholing op het gebied van (vak-)didactiek een noodzakelijke aanvulling zou moeten zijn als het gaat om de verdere professionalisering van leraren."

Bij het bezoek van de Inspectie in het voorjaar van 2019 bleek verder dat ouderbetrokkenheid en leerling-participatie belangrijke aandachtspunten zijn.

Stichting Pallas (h)erkent deze punten. Op de meeste Pallas-scholen is ontwikkeling nodig in het didactisch handelen van de leerkracht om te komen tot eigentijds, zich ontwikkelend vrijeschoolonderwijs. Ook willen wij ouders een duidelijke plek geven in de organisatie, zodat zij mee kunnen denken over de ontwikkeling van de school.

Over leerling-participatie wordt door de Pallas-scholen verschillend gedacht. Volgens de Onderwijsinspectie is meer betrokkenheid van de leerlingen bij de eigen leerontwikkeling nodig.

Vanuit de visie van de vrijeschool is het juist niet wenselijk de leerling al op jonge leeftijd bewust te laten reflecteren op zijn eigen leerontwikkeling om de eigenheid van ieder kind nog ruimte te laten. De vraag is in welke vorm dit wel zou kunnen, zodat de leerling aan het einde van de basisschool wel zicht heeft op de eigen leerontwikkeling en vaardigheden en voldoende ruimte heeft gehad om te groeien als uniek mens.

Nadruk op een breed onderwijsaanbod

In zijn boek *Het prachtige risico van het onderwijs* (Phronese, 2015) beschrijft professor Gert Biesta het belang van een brede vorming voor het opgroeiende kind. Hij geeft daarbij aan dat deze brede vorming tot stand kan komen door een gelijkwaardige ontwikkeling in drie doeldomeinen van het onderwijs:

1. Kwalificatie: het aanbieden en verwerven van kennis, inzichten, houding en vaardigheden die leerlingen voorbereiden op de aansluiting met het vervolgonderwijs.
2. Socialisatie: de wijze waarop leerlingen en jonge mensen worden ingeleid in de wereld van gewoontes, gedragingen en rituelen, zoals culturele, politieke, sociale, professionele en levensbeschouwelijke tradities en praktijken.
3. Persoonsvorming: de vorming van het kind en de jonge mens tot zelfstandig, moreel, verantwoordelijk en bovenal volwassen persoon. Ook draait het om de vorming van het individu in relatie tot de sociale gemeenschap.

Vrijescholen herkennen zich in het belang van een gelijkwaardige ontwikkeling in deze drie doeldomeinen. Het curriculum van de vrijeschool kenmerkt zich door een breed onderwijsaanbod. Ieder kind heeft van zichzelf bepaalde talenten: onze scholen helpen leerlingen deze te ontdekken en te ontwikkelen. Ze bieden ruimte voor verbreding en ontwikkeling van een vrije persoonlijkheid en moedigen aan in cognitieve ontwikkeling, inventiviteit, originaliteit en creativiteit.

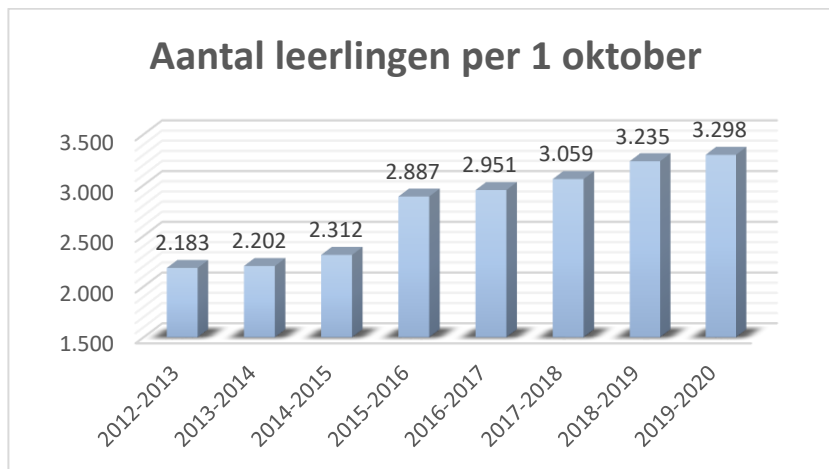
Gemeenschappelijke kenmerken van ons onderwijs. De scholen van Pallas geven ieder op een eigen wijze vorm aan het vrijeschoolonderwijs. De gemeenschappelijke kenmerken zijn:

1. Wij bereiden kinderen voor op de maatschappij van de toekomst.
2. Op onze scholen gaan cognitie, sociale intelligentie en creativiteit hand in hand.
3. De leeftijdsfasen van het kind zijn uitgangspunt in het onderwijsprogramma.
4. Op onze scholen volgen wij de seizoenen en het ritme van de natuur.
5. Wij bieden bewegingsonderwijs en/of eurythmie als vak dat alle vakken ondersteunt.
6. Op onze scholen is ieder leren een creatief proces.
7. Met periodeonderwijs bieden wij de mogelijkheid lesstof te verdiepen.
8. Onze leerkrachten zijn zich bewust van hun voorbeeldfunctie.
9. Wij ontwikkelen de natuurlijke ontvankelijkheid van het kind.
10. Wij werken met elkaar en met de kinderen permanent aan het creëren van een vertrouwensbasis.

Groei

Vrijescholen in Nederland maken een sterke groei door, zowel in het basisonderwijs als in het voortgezet onderwijs. Ook zijn er de afgelopen jaren ouderinitiatieven ontstaan om nieuwe

vrijescholen te stichten. Een voorbeeld daarvan is 't Kleurenbos in Oss, gestart in 2017 als nieuwe Pallas-school.

De groei in 2015-2016 zit o.a. in de toetreding van vrijeschool Brabant en vrijeschool Tiliander bij de Stichting Pallas.

Binnen de Stichting Pallas zien we de scholen groeien, zelfs in de krimpgebieden. Ouders die bewust kiezen voor een school met een antroposofische grondslag jagen deze groei aan. Op veel Pallas-scholen zijn er wachtlijsten.

De groei van de scholen betekent dat we voor de nodige uitdagingen staan ten aanzien van de kwaliteit van het onderwijs, gebouwen, beheersbaarheid en efficiëntie van de organisatie.

Wisselingen schoolleiders

De laatste drie jaar hebben er veel wisselingen plaatsgevonden bij de schoolleiders binnen Pallas. Bij negen van de zeventien scholen is dit het geval. Veel jonge, ambitieuze schoolleiders hebben de baan overgenomen van ervaren schoolleiders en zijn zich nog aan het ontwikkelen in hun leiderschap. Gezien de omvang van de stichting en het grote spreidingsgebied hebben de schoolleiders bij Pallas ook de verantwoordelijkheid voor de regionale bestuurlijke overleggen, zoals binnen het samenwerkingsverband, en de overleggen met gemeenten. Voor een startende schoolleider op een kleine school is dit een behoorlijke uitdaging. Zes schoolleiders moeten de opleiding tot schoolleider nog volgen en zijn gestart in schooljaar 2019-2020. Deze negen scholen vragen een adequate begeleiding in alle opzichten.

Schoolgebouwen

Veel Pallas-scholen kampen met een tekort aan ruimte, hebben noodlokalen of hebben een dislocatie. Dit is een onwenselijke situatie voor het onderwijs en vraagt daarnaast veel overleg met gemeenten. Daar waar lokalen worden bijgebouwd en gebouwen worden gerenoveerd, vraagt dat veel extra inspanning van leerkrachten en de schoolleiding.

Organisatie

Bij de groei van een organisatie is het van belang goed te blijven kijken hoe efficiënt en effectief de huidige organisatievorm nog is en waar aanpassingen gedaan moeten worden, passend bij de grootte van de stichting. De scholen liggen geografisch ver uit elkaar, waardoor intensieve samenwerking – hoewel zeer gewenst – soms moeilijk fysiek te organiseren is. De wens om samen voor het

vrijeschoolonderwijs te staan en met en van elkaar te leren, vraagt bovendien om creatieve werkvormen tijdens een schoolleidersoverleg, gezien de grootte van de groep.

Kaartgegevens (c)2019 GeoBasis-DE/BKG (c), 2019 Google

4. Onze omgeving

In dit hoofdstuk gaan we in op de context waarin we werken. De Nederlandse samenleving verandert in rap tempo en het onderwijs verandert mee. Wat betekent dat voor onze scholen? Ook zetten we aan het eind van dit hoofdstuk de sterke en zwakke punten van onze organisatie op een rij en benoemen we kansen en bedreigingen in onze omgeving en hoe we hiermee willen omgaan.

Demografie

Het is lastig om op basis van de demografische ontwikkelingen iets te zeggen over de groei van onze scholen. De scholen van Pallas liggen verspreid over een groot gebied. In sommige streken worden veel kinderen geboren, in andere is er sprake van krimp. Toch groeien onze scholen nog altijd (zie ook hoofdstuk 3), al lijkt deze groei iets te stagneren. Een mogelijke verklaring hiervoor is dat de scholen met name 'aan de onderkant zijn gaan groeien'. In veel scholen zitten de kleuterklassen nu vol; ze werken met een wachtlijst. Daarnaast zijn er ook scholen die helemaal vol zitten, zoals vrijeschool Meander in Nijmegen, waar de start van een tweede locatie wenselijk zou zijn. Tot op heden is dit nog niet gelukt door gemeentelijke afspraken over onderwijshuisvesting.

Economie

Nederland heeft te kampen met een groot lerarentekort. Bij de start van de schoolvakantie in 2019 was het primair onderwijs landelijk nog op zoek naar 4.200 leraren. Steeds vaker komt er in het nieuws dat scholen leerlingen naar huis sturen of met een vierdaagse schoolweek gaan werken. Dit lerarentekort zet zich de komende jaren nog door. Naast het lerarentekort, is er landelijk ook een tekort aan ervaren schoolleiders.

Dit is een groot risico voor de stichting. Ondanks de werkdrukmiddelen die in het primair onderwijs zijn ingezet sinds augustus 2018, blijft de werkdruk hoog, doordat er onvoldoende leerkrachten te vinden zijn voor het werk dat nodig is. Het lukt schoolleiders steeds moeilijker de juiste mensen te vinden als vaste leerkracht en daarnaast ook als vervanger van zieke leerkrachten. Tegelijkertijd hebben we gelukkig ook veel enthousiaste en betrokken leerkrachten in dienst die er bewust voor gekozen hebben om te werken op een vrijeschool.

De toegezegde extra onderwijsmiddelen van het huidige kabinet (oktober 2019) van 460 miljoen euro – waarvan 150 miljoen voor het primair onderwijs – bieden zeker een kans.

Sociaal-cultureel

De vrijeschoolbeweging bestaat dit jaar honderd jaar. Ondanks deze lange bestaansgeschiedenis en de groei van de scholen, blijkt nog steeds dat veel ouders onbekend zijn met het vrijeschoolonderwijs of beelden hebben bij het woord 'vrijeschool' die niet overeenkomen met de huidige praktijk van het vrijeschoolonderwijs. Hier is nog veel te winnen.

Een andere opvallende tendens in de samenleving is de toegenomen verharding en polarisering, wat het gesprek tussen mensen met verschillende opvattingen soms kan bemoeilijken, ook op scholen.

Verder zou de culturele diversiteit op onze scholen versterkt kunnen worden, zodat onze leerlingen de kans krijgen om te leren samenleven met een verscheidenheid aan culturen in de omgeving van de school.

Technologie

De technologische ontwikkelingen gaan snel en hebben een steeds sterker wordende invloed op het dagelijks leven. Denk aan het gebruik van smartphones, internet, robotisering en sociale media. Ook op het onderwijs heeft de technologisering invloed. De vrijescholen zijn nog enigszins onthand met betrekking tot dit vraagstuk. Waar zet je bijvoorbeeld nieuwe technologie, met name ICT, in als verrijking van je onderwijs en waar kies je er bewust voor dit buiten de school te houden, zodat de leerlingen niet voortdurend geprikkeld worden? Daarop hebben we nog geen pasklaar antwoord. Dit vraagt om onderzoek en gesprek, zodat een gefundeerd beleid de scholen helpt zich hiertoe te verhouden.

Ecologie

Klimaatverandering en duurzaamheid zijn grote, actuele onderwerpen in de huidige samenleving. Het werken met duurzame materialen en het duurzaam bouwen hebben binnen vrijescholen een lange traditie. Echter, gezien het feit dat veel scholen een gebouw van de gemeente krijgen toegewezen – en dus weinig invloed hebben op hetgeen ze overgedragen hebben gekregen – is een verdere verduurzaming van onze gebouwen (en inventaris) wel een belangrijk aandachtspunt.

Ook in ons onderwijsaanbod willen we (meer) aandacht schenken aan duurzaamheid. Er zijn ook volop nieuwe kansen om hiermee aan de slag te gaan. Zo is door de lerarenontwikkelteams van Curriculum.nu gewerkt aan een actualisering van het landelijke curriculum. Zij hebben in kaart gebracht welke kennis en vaardigheden leerlingen in het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs nodig hebben. ‘Duurzaamheid’ komt prominent aan bod in zowel het leergebied Burgerschap als in Mens en Natuur.

Politiek-juridisch

Schoolbesturen krijgen meer taken en verantwoordelijkheden en de daarbij behorende middelen op de gebieden onderwijsontwikkeling, professionalisering, huisvesting (gebouwenonderhoud), taakbeleid en taakdifferentiatie. Schoolbesturen zullen in deze door overheid en Inspectie in toenemende mate gevolgd worden op output.

Sterkte- en zwakteanalyse

In hoofdstuk 3 en 4 hebben we een aantal ontwikkelingen binnen onze eigen organisatie en in onze omgeving benoemd. Op basis hiervan maken we tot slot een strategische sterkte- en zwakteanalyse.

STERKE punten	ZWAKKE punten
Breed onderwijsaanbod	Vakdidactische professionalisering
Antroposofische grondslag	Ouderbetrokkenheid
Ontwikkeling van leerling staat centraal	Leerling-participatie
Goed personeelsbeleid	Onervaren schoolleiders
Betrokken, bezielde leerkrachten	Ruimtegebruik in schoolgebouwen
<i>Planning and control</i> op orde	

KANSEN	BEDREIGINGEN
Bevolkingsaanwas rondom sommige locaties	Landelijk lerarentekort (en tekort aan schoolleiders)
Populariteit van het vrijeschoolonderwijs	Onjuiste beeldvorming over vrijescholen
Technologisering/aandacht voor ICT in de scholen	Technologisering in de samenleving
Aandacht voor duurzaamheid en milieu	Afname groei (sommige locaties)
Extra middelen voor het primair onderwijs	Polarisering in de samenleving
Verrijking culturele diversiteit	
Efficiënte organisatie, passend bij de groei	

Op basis hiervan benoemen we hoe we gaan inspelen op sterktes, zwaktes, kansen en bedreigingen.

5. Waar werken we naartoe?

In dit hoofdstuk beschrijven we hoe we onze visie, missie en kernwaarden de komende beleidsperiode handen en voeten gaan geven.

Onze missie

In onze missie beschrijven we ons bestaansrecht. De missie vertelt in algemene zin waar we voor staan. De missie van Stichting Pallas is statutair vastgelegd in de doelstelling (artikel 2 van de statuten):

De stichting heeft ten doel:

- het geven van onderwijs op basis van het antroposofische mensbeeld;
- het in stand houden en bevorderen van het vrijeschoolonderwijs in Midden- en Zuid-Nederland;
- het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling van de vrije schoolpedagogiek en -didactiek;
- en voorts al wat met een en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn.

De stichting tracht haar doel onder meer te verwezenlijken door:

- het oprichten en beheren van scholen;
- het samenwerken met de overheid en met andere onderwijsinstellingen, organisaties en (rechts)personen die eenzelfde dan wel aanverwant doel nastreven;
- alle overige middelen die voor het realiseren van het doel bevorderlijk kunnen zijn.

Onze visie

We verzorgen onderwijs met als basis de antroposofische menskunde

Het vrijeschoolonderwijs is geïnspireerd door de antroposofie. Heel kort gezegd gaat de antroposofie ervan uit dat ieder mens een eigen levensweg bewandelt. Daarbij maak je zowel een lichamelijke als geestelijke als emotionele ontwikkeling door. Onderwijs is binnen deze visie dus toekomstgericht. Bij kinderen op de basisschool is dat eerste wel duidelijk zichtbaar: zij groeien van kleine kleuter tot bijna-puber. De pedagogische uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs zijn gericht op de ontwikkeling van de individuele kwaliteiten van het kind.

We bieden eigentijds en zich ontwikkelend onderwijs

De samenleving is voortdurend in ontwikkeling. Vanuit een wakkere en open houding van schoolleiders en leerkrachten vindt onderzoek plaats om, daar waar relevant, nieuwe wetenschappelijke inzichten toe te passen. Deze dynamiek leidt tot eigentijds en zich ontwikkelend vrijeschoolonderwijs, waarbij alle leerlingen actief en betrokken zijn.

De leerkracht is de schepper van het onderwijs

Onze betrokken leerkrachten werken vanuit persoonlijk leiderschap. Ze groeien meerdere jaren mee met dezelfde klas en verdiepen zich voortdurend in nieuwe lesinhouden. Steeds opnieuw de verbinding maken met vertelstof, passend bij de leeftijdsfase van leerlingen, en het ontwerpen van

lessen draagt bij aan de levendigheid van het onderwijs. Bij nieuwe lesstof raakt ook de leerkracht zelf opnieuw geïnspireerd en 'in ontwikkeling'. Dit heeft een aanstekelijke werking op de leerlingen.

We vormen een lerende organisatie, we leren met en van elkaar

We vormen een lerende organisatie die haar medewerkers in staat stelt zich te ontwikkelen door scholing, reflectie en onderzoek.

We staan actief en zichtbaar in de wereld

We verbinden ons actief met de samenleving, zowel met de omgeving van de school als, in bredere zin, met onderwijs, politiek en wetenschap. We maken de meerwaarde van het vrijeschoolonderwijs zichtbaar en komen, daar waar nodig, op voor onze pedagogische ruimte. We werken intensief samen met de Vrijeschool Pabo van Hogeschool Leiden (ten aanzien van de academische opleidingsschool), het lectoraat Waarde(n) van vrijeschoolonderwijs, de vereniging van vrijescholen, andere vrijeschoolbesturen in Nederland, de schoolbegeleidingsdienst, de PO-Raad, gemeentes en samenwerkingsverbanden.

Onze kernwaarden

De kernwaarden zijn tijdloze principes die leidend zijn in al het werk dat wij doen. Onze missie, visie en kernwaarden zijn universeel voor alle medewerkers van Pallas.

Eigenaarschap

Eigenaarschap betekent: jezelf ergens over ontfermen, je verantwoordelijk voelen en de verantwoordelijkheid nemen, in afstemming op de omgeving. Dit gaat over een professionele werkhouding binnen de hele organisatie, waarbij alle personeelsleden van de stichting zich eigenaar weten en vanuit hun taakgebied bijdragen aan het geven van goed onderwijs en daar de verantwoordelijkheid voor nemen.

Moed

Het vraagt moed om je te blijven ontwikkelen, te blijven leren, te reflecteren en fouten te durven maken. Wij vinden 'een leven lang leren' heel belangrijk, waarbij alle medewerkers het voorbeeld zijn voor de leerlingen die ook lerende zijn.

Bezieling

Bezieling is een onderdeel van onze behoefte aan zingeving en is de inspiratie waarmee je iets maakt of doet. Mensen die geïnspireerd zijn, dragen deze inspiratie over op anderen. Leerlingen leren meer van bevlogen leerkrachten.

Kunst (creativiteit)

Wij willen kunstzinnig rijk onderwijs maken, in de breedste zin van het woord. In het curriculum zijn veel kunstzinnige vakken opgenomen, zodat leerlingen hun eigen kunstzinnigheid kunnen ontdekken en kunnen ontwikkelen. Het is ook van belang dat de leerkracht zijn eigen kunstzinnigheid aanspreekt en inzet in het onderwijs.

Wilsontwikkeling

Telkens als de mens iets onderneemt, verandert hij de wereld een beetje en werkt hij daarbij in op het leven en handelen van anderen. Het scholen van de wil gaat onder meer om: leren met aandacht aan het werk te zijn en het werk ook helemaal af te maken, leren volhouden als het moeilijk wordt en leren wachten als je een verlangen hebt. Dit vraagt oefening, zowel van leerkrachten en andere medewerkers als van leerlingen. Deze oefening draagt bij aan volwassenwording, waarbij de leerlingen leren aandacht te hebben voor wat ze doen in relatie tot de ander.

Onze ambities

Vanuit de visie en onze kernwaarden hebben we ambities voor de komende vier jaar (2020-2024) opgesteld. Zoals beschreven in de Inleiding zijn deze ambities geformuleerd na raadplegingen van en in overleg met medewerkers, medezeggenschapsraden, leerlingen en externe vertegenwoordigers uit het maatschappelijke veld.

Onze voornaamste ambities zijn, in een notendop:

1. We scheppen ruimte voor de leerkracht als maatschappelijk kunstenaar.
2. We vergroten de zichtbaarheid van het vrijeschoolonderwijs in de samenleving.
3. We zetten volop in op duurzaamheid.
4. We bewerkstelligen dat de organisatie van Stichting Pallas efficiënt is en passend bij onze groei.

In het komende hoofdstuk werken we de ambities verder uit en vertalen we ze in doelen.

6. Stappen die we willen zetten

In het vorige hoofdstuk formuleerden we de missie, visie en kernwaarden van Stichting Pallas. Daarna verwoordden we alvast kort onze ambities. Deze werken we in dit hoofdstuk nader uit, waarbij we ook de link zullen leggen met onze kernwaarden.

De ambities zijn (met voorbeelden) toegelicht en vertaald naar algemene Pallas-doelen.

Ruimte voor de leerkracht als maatschappelijk kunstenaar

Een belangrijk deel van de brede vorming in de vrijeschool bestaat uit kunstzinnig onderwijs. Er is veel aandacht voor ambachtelijke kunstzinnige vakken. Als je iets breder kijkt, zou je zelfs kunnen zeggen dat álle vakken een kunstzinnige pedagogische aanpak vragen (namelijk als de leerlingen het geleerde ook verwerken in een kunstzinnige werkvorm). Dit vraagt van de leerkracht dat hij zich hierin zelf ook verder ontwikkelt.

Het kunstenaarschap van de leerkracht beperkt zich echter niet tot de kunstvakken.

Dagelijks onderzoekt hij zijn eigen handelen door te reflecteren op zijn lessen, passend bij pedagogische en didactische vraagstukken van de leerlingen. Zoals een kunstenaar zichzelf verbetert door steeds kritisch te reflecteren op zijn kunstwerken en te zoeken naar nieuwe creatieve oplossingen, zo doet de leerkracht dat ook. Zo brengt hij – via de lesstof – de leerlingen elke dag een beetje verder.

Bovendien is de leerkracht zichtbaar en actief in de maatschappij buiten de schoolmuren, waar hij de waarde van het vrijeschooldonderwijs als een ‘maatschappelijk kunstenaar’ over het voetlicht brengt en steeds de verbinding zoekt met anderen.

Pallas-scholen bieden eigentijds en kunstzinnig vrijeschoolonderwijs

Een van onze kernwaarden is: kunst (creativiteit). Het kunstzinnig onderwijs vraagt anno nu echter om een versterking/herijking. Het gaat hierbij zowel om de kunstvakken (muziek, tekenen, schilderen, toneel, enzovoort) als om het kunstzinnig lesgeven, waarbij de leerkracht een gevoel ontwikkelt voor een juiste balans tussen inspanning en ontspanning, bewegen en rust, leren/luisteren en kunstzinnig verwerken, zodat de leerlingen gemotiveerd en aangehaakt blijven.

Om eigentijds en kunstzinnig vrijeschoolonderwijs te bieden, is het van belang dat de leerkrachten voldoende kennis hebben van de uitgangspunten van de vrijeschool. De grondlegger van de antroposofie, Rudolf Steiner, heeft vanuit een eigen menskundige visie en curriculum ontworpen dat past bij de ontwikkeling van de opgroeiende leerling. Gezien de groei van Pallas en de grote hoeveelheid nieuwe leerkrachten en schoolleiders, is het van belang om de kennis en inzichten van de antroposofie extra onder de aandacht te brengen.

Een belangrijk element van vrijeschoolonderwijs is: het stimuleren van de wilsontwikkeling. Dit is ook een belangrijk aandachtspunt in het kader van een leven lang leren. Door te werken aan de versterking van de wil, leer je leerlingen onder andere aandacht te hebben, te oefenen, vol te houden en werkstukken goed af te ronden. Oefening baart kunst.

Bij eigentijds vrijeschoolonderwijs hoort ook dat er aandacht is voor technologie, in brede zin. Het gaat om het gebruik van bijvoorbeeld digiborden in de klas, maar ook om technische activiteiten voor leerlingen. Scholen gaan een visie ontwikkelen op hoe zij technologie willen gaan inzetten.

Algemene Pallas-doelen:

- De Pallas-scholen bieden goed kunstzinnig onderwijs.
- Leerkrachten houden zich intensief en onderzoekend bezig met de menskunde en verbinden deze met de dagelijkse praktijk van het onderwijs.
- De wilsontwikkeling van leerlingen wordt gestimuleerd.
- Pallas-scholen ontwikkelen een visie op de inzet van technologie, met name ICT.

Pallas-scholen vormen een professionele lerende gemeenschap; leerkrachten zijn de ontwerpers van het onderwijs; we leren met en van elkaar

Vanuit onze kernwaarde eigenaarschap vinden we het van belang dat onze medewerkers de regie kunnen nemen over hun eigen ontwikkeling en verdere professionalisering. Leerkrachten, interne begeleiders, schoolleiders en onderwijsondersteuners werken met elkaar aan onderwijsontwikkeling, met hetzelfde doel voor ogen, maar wel ieder vanuit de eigen rol en vanuit het eigen taakgebied. Zij geven elkaar feedback door intervisie. Ze spreken elkaar aan op hun verantwoordelijkheden. Er is tijd en ruimte voor scholing, oefening, onderzoek en reflectie.

Leren vraagt ook om moed, want het gaat met vallen en opstaan. Maar fouten mag je maken!

Van schoolleiders die leidinggeven aan een lerende organisatie vraagt dit de moed om los te laten. En de bezieling om iedereen binnen de school steeds opnieuw te inspireren om samen een lerende gemeenschap te vormen.

Algemene Pallas-doelen:

- Pallas-scholen vormen een professionele lerende gemeenschap. We bevorderen dat medewerkers van en met elkaar leren en leerkrachten geven elkaar feedback.

Pallas-scholen koppelen opvoeding en onderwijs; ouders, leerkrachten en leerlingen denken vanuit hun rol en verantwoordelijkheid mee over de school en het onderwijs

De school zorgt voor een duidelijk beleid ten aanzien van ouder- en leerling-participatie. De school biedt ouders de mogelijkheid zich te verdiepen in de vrijeschoolpedagogie (middels bijvoorbeeld lezingen, cursussen, werkgroepen).

Algemene Pallas-doelen:

- Ouders, leerkrachten en leerlingen denken vanuit hun rol en verantwoordelijkheid mee over de ontwikkeling van de school en het onderwijs.

Zichtbaarheid van het vrijeschoolonderwijs in de samenleving

De school maakt deel uit van een maatschappelijke omgeving. Om de band met die omgeving te verstevigen, zullen de Pallas-scholen het contact met de wijk goed onderhouden.

Schoolleiders en bestuurder zullen actief blijven deelnemen aan landelijke overleggen. Veel medewerkers zijn ook buiten de eigen school actief in het onderwijs of in de directe omgeving van de

school (nascholing, ontwikkelgroepen, intervisie, wijkraden) en blijven ook de komende jaren actief in deze contacten investeren. Scholen zoeken samenwerking met andere scholen en (maatschappelijke) organisaties in projecten of activiteiten.

Waar mogelijk, zullen wij een bijdrage leveren aan het curriculum van de pabo's om het vrijeschoolonderwijs beter over het voetlicht te brengen. Pallas-scholen gaan zich de komende vier jaar bovendien ook ontwikkelen tot academische opleidingsschool. Als academische opleidingsschool werken scholen en hogescholen intensief samen in het opleiden van toekomstige leerkrachten.

We zullen actief contact zoeken met de media om het brede onderwijsaanbod zichtbaarder te maken en te expliciteren wat het bredere aanbod betekent voor de ontwikkeling van de leerlingen.

Algemene Pallas-doelen:

- Pallas-scholen hebben een goede samenwerking met de omgeving van de school en onderhouden deze.
- Pallas-scholen ontwikkelen zich tot opleidingsscholen en werken intensief samen met de pabo's.
- Pallas zoekt actief contact met verschillende pabo's in het midden en zuiden van Nederland.
- De bestuurder en stafleden zullen deelnemen aan netwerkbijeenkomsten en expertgroepen van onder andere de PO-Raad.
- De bestuurder zoekt actief contact met relevante partners in het onderwijs om de stichting zichtbaar te maken.

Inzetten op duurzaamheid

Het begrip 'duurzaamheid' kan betrekking hebben op personeelsbeleid, maar ook op: duurzaam bouwen en het gebruik van duurzame materialen. In beide betekenissen wil Stichting Pallas een bijdrage leveren.

Duurzaam personeelsbeleid; mensen blijven gezond, in ontwikkeling en geïnspireerd

Mensen blijven geïnspireerd als ze zich kunnen ontwikkelen en ervaringen hebben van zingeving. We zorgen voor een goed scholingsbeleid, met aandacht voor de duurzame inzetbaarheid van medewerkers. Duurzame inzetbaarheid en scholing (ontwikkeling) zijn vaste gespreksonderwerpen in de gesprekscyclus. Startende leerkrachten en startende schoolleiders worden twee jaar intensief begeleid.

Algemene Pallas-doelen:

- Pallas ontwikkelt beleid voor duurzame inzetbaarheid voor personeel.
- Duurzame inzetbaarheid is een vast onderwerp tijdens de gesprekscyclus.
- Startende schoolleiders worden twee jaar lang intensief begeleid vanuit de opleiding en door coaches.

Duurzame schoolgebouwen en het gebruik van duurzame materialen

Waar er verbouwingen of renovaties plaatsvinden binnen de stichting, wordt duurzaam gebouwd. Binnen de scholen is er aandacht voor duurzaamheid en het gebruik van duurzame materialen.

Algemene Pallas-doelen:

- Pallas staat voor duurzaamheid, een gezonde leeromgeving en gezonde gebouwen.
- Bij een verbouwing of nieuwbouw van de Pallas-scholen is duurzaam bouwen het uitgangspunt.

Een efficiënte organisatie, passend bij de groei

We willen 'slimmer organiseren', passend bij de grootte en het spreidingsgebied van Pallas. Goede afstemming in verantwoordelijkheid tussen het bestuur, de staf en de schoolleiders is hierbij cruciaal. Ook is het essentieel dat de schoolleiders hun professionele ruimte optimaal benutten, onder andere door actief mee te denken en mee te werken aan de beleidsvraagstukken van de stichting.

Algemene Pallas-doelen:

- Er is een goede afstemming tussen schoolleiders en stafmedewerkers, zodat de professionele ruimte van beide typen professionals goed wordt benut, passend bij de groei van de organisatie.

7. Implementatie

In dit hoofdstuk staan we stil bij de implementatie van dit plan in de praktijk.

Beleidsplan en schoolplannen

Het *strategische beleidsplan* is richtinggevend en vormt de basis voor keuzes en beleid op alle Pallascholen. Iedere school ontwikkelt daarnaast een eigen *schoolplan* met een looptijd van vier jaar. Schoolplannen zijn een verdere uitwerking van het strategische beleid, specifiek voor de context en het stadium van ontwikkeling van de individuele school. De uitwerking van het beleidsplan naar de te behalen doelstellingen op de (middel)lange termijn is dus het domein van de individuele school.

Jaarplannen

Het schoolplan wordt uitgewerkt in *jaarplannen*. Hierin worden de focus en de concrete activiteiten en resultaten per jaar zichtbaar. Een schoolplan vormt de basis voor interne en externe planvorming en verantwoording van de school.

Zowel de schoolplannen als de jaarplannen worden ter goedkeuring voorgelegd aan het bestuur en de medezeggenschapsraad (MR) van de school.

Dit strategische beleidsplan is als werk-in-uitvoering te beschouwen en kan gaandeweg dan ook bijgesteld worden. Dit betekent dat er acties aan de lijst kunnen worden toegevoegd of dat elementen kunnen worden verwijderd, als ze op het moment van uitvoering toch minder geschikt lijken. Bovendien hebben scholen de ruimte om een school-eigen invulling te geven aan dit strategische beleidsplan.

8. Investeringsen

Voor het behalen van de ambities 2020-2024 zullen er investeringen gedaan moeten worden. Deze investeringen zullen beschreven worden in de schoolplannen van de scholen en passen bij de ontwikkeling van de desbetreffende school. Ook voor de (her)inrichting van de staf zal een budget vrijgemaakt moeten worden. Dit wordt meegenomen in de Kaderbrief behorende bij de begroting 2020.

9. Monitoring en verantwoording

Gedurende het jaar wordt de voortgang van de doelstellingen, zoals opgenomen in de jaarplannen, gemonitord. Dat is de verantwoordelijkheid van de schoolleiders. De schoolleider legt viermaal per jaar verantwoording af bij de bestuurder over de vorderingen en mogelijke knelpunten.

Aan het einde van elk schooljaar worden de vorderingen op totaalniveau in het schoolleidersoverleg geëvalueerd. Hieruit volgt mogelijk bijsturing van het strategische beleid, schoolplannen en jaarplannen.

Het bestuur legt verantwoording af aan de raad van toezicht. Bij het opmaken van de begroting (oktober/november) kunnen de uit de evaluatie voortvloeiende aanpassingen en prioriteiten ook financieel worden meegenomen.

De stichting verantwoordt jaarlijks de ontwikkelingen op strategisch en financieel niveau in het jaarverslag.

Deel B. Organisatie en kwaliteit

10. Organisatie

Personeelsbeleid

Het personeelsbeleid van Stichting Pallas krijgt vorm vanuit de volgende accenten:

- bestendinging en ondersteuning flexibele inzet personeel, o.a. middels uitbreiding Flexformatie,
- professionalisering, o.a. in de vorm van de tweejarige Pallas BVO (Basiscursus vrijeschoolonderwijs), een leergang kleuteronderwijs, de Pallas studiedag en de Pallas lerarenbeurs,
- terugdringing en preventie ziekteverzuim,
- implementatie nieuwe wet- en regelgeving waaronder de nieuwe cao met daarbij o.a. aandacht voor bekwaamheidsdossier en schoolleidersregister.

Aanname personeel

In het aannamebeleid streven we naar een goede samenstelling van het team van leerkrachten met de juiste bevoegdheden, met vakbekwaamheid en kennis van het vrijeschoolonderwijs.

Bevoegdheid en bekwaamheid

De leraren dienen een lesbevoegdheid te bezitten. De stagiaire wordt altijd onder de bevoegdheid van een leerkracht geplaatst. Medewerkers hebben verschillende mogelijkheden in het kader van professionalisering. Jaarlijks stelt Stichting Pallas middelen beschikbaar middels de Pallas lerarenbeurs. Medewerkers die nog geen ervaring hebben in het vrijeschoolonderwijs, volgen de 2-jarige BVO opleiding, verzorgd door bij de Hogeschool Leiden. Daarnaast hebben scholen een eigen scholingsbudget, waar individuele medewerkers, na afstemming met de schoolleider, gebruik van kunnen maken. Tenslotte kunnen scholen inzetten op teamscholing of ondersteuning door o.a. de schoolbegeleidingsdienst op het moment dat de onderwijskwaliteit hierom vraagt.

Pallas werkt onder meer met eigen instrumenten in de cyclus functioneren & beoordelen. Het gaat hierbij om instrumenten voor de schoolleiders en voor de leerkrachten zoals een 360-graden feedback, reflecties op welzijn en welbevinden en intervisie. Centraal in deze cyclus staat het persoonlijk ontwikkelplan (POP).

Pedagogisch-didactisch handelen

We vinden het belangrijk dat er bekwame, bevoegde en bevlogen leerkrachten voor de klas staan. Wat de scholen daarvoor zouden kunnen doen:

- beschrijven wat leerkrachten pedagogisch-didactisch moeten kunnen om op onze scholen te mogen werken, inclusief basisvereisten,
- verschillende rollen van de leraar,
- lesobservaties door leidinggevenden en collega's;
- intervisie door collega's,
- hierbij een kijkwijzer hanteren met criteria die van belang zijn voor een goede les, zowel de 'harde criteria' als lestijd, volledige instructie of zichtbaar differentiëren, alsmede de meta-cognitieve aspecten en gedrag,
- in feedbackgesprekken met collega's de les bespreken en de keuze van de lesinhoud en de lesvormen, gekoppeld aan het lesplan en/of de methode, motiveren,
- het pedagogisch-didactische functioneren in de jaarcyclusgesprekken uitdrukkelijk aan de orde stellen aan de hand van door de leerkracht opgehaalde feedback.

Ouderschenking

Stichting Vrienden van Pallas is een Stichting die middelen verzamelt ter bevordering van het antroposofisch gedachtegoed zoals dit gestalte krijgt op vrijescholen. De Stichting beoogt niet het maken van winst. De Stichting Vrienden van Pallas is opgericht op 6 december 2013 en heeft vanaf 2014 fasegewijs de inning en aanwending van schenkingen ter hand genomen, waartoe behoort de inning en toedeling van schenkingen van ouders van leerlingen van scholen behorend bij Pallas. Stichting Vrienden van Pallas is een zelfstandige stichting met een eigen exploitatie en jaarrekening met een ANBI status. In het bestuur van Stichting Vrienden van Pallas zitten geen personen die bij Pallas een positie of baan hebben. Vanaf 2017 is de inning van ouderschenkingen door de inzet van een extern bureau ter hand genomen. Zie voor meer informatie www.vriendenvanpallas.nl.

11. Kwaliteitszorg

In het kwaliteitskader is uiteengezet op welke wijze de kwaliteit, in de brede zin des woords, binnen Pallas wordt gemonitord. Het merendeel van de door Pallas ingezette planning en control-instrumenten hangt samen dit kwaliteitskader.

Drie monitors vormen de pijlers van het Pallas-kwaliteitskader: de MARAP, de opbrengstmonitor en de review. Daarnaast vindt jaarlijks het schooljaarplangesprek met bestuurder en schoolleider plaats waarin de onderwijsontwikkeling, opbrengsten, het personeel, de veiligheid, de financiën en de huisvesting van de school wordt gesproken.

MARAP

De MARAP geeft ieder kwartaal met name de basiskwaliteiten weer in het kwaliteitsgebied financieel beheer zoals dit beschreven is in het Onderzoekskader van de Onderwijsinspectie. Met de MARAP volgt Pallas de voortgang en ontwikkelingen in bedrijfsvoering (exploitatie), personeel (formatie en ziekteverzuim), leerlingaantal en de kwalitatieve voortgang en ontwikkeling ten aanzien van het strategisch plan (Pallas) c.q. schoolplan (scholen). Bij incidenten of grote afwijkingen van de koers, krijgt de school van het bestuur 'extra aandacht' met de opdracht een plan van aanpak te maken met maatwerk-interventies.

Opbrengstmonitor

De Opbrengstmonitor geeft tweemaal per jaar met name de basiskwaliteiten in kwaliteitsgebied onderwijsresultaten zoals beschreven in het Onderzoekskader van de Onderwijsinspectie. Met de opbrengstmonitor volgt Pallas de voortgang, trends en ontwikkelingen van de opbrengsten in Rekenen en Taal. Bij onvoldoende opbrengsten en een dientengevolge hoog risicoprofiel krijgt de school van het bestuur 'extra aandacht' met de opdracht een plan van aanpak te maken met maatwerk-interventies.

Review

In 2018 is gestart met de Review. De komende tijd zal deze monitoring verder worden onderzocht en worden doorontwikkeld. De opzet is dat de scholen elkaar bekijken en een schets maken van de vrijeschool-onderwijskwaliteit, aan de hand van de basiskwaliteiten als ook de eigen aspecten van kwaliteit in de gebieden onderwijsproces, schoolklimaat en kwaliteitszorg & ambitie, zoals beschreven in het Onderzoekskader van de Onderwijsinspectie. Met de review krijgt de school een waardenvolle reflectie van collega's en volgt Pallas met name de werkwijzen en de cultuur van de school. De bestuurder bespreekt de uitkomst van de review met de schoolleider. De uitkomsten van de review verwerkt de school, waar passend, in verbeteracties en het schoolplan.

Op dit moment is de meerwaarde van de Review dat de scholen elkaar bezoeken en dat er uitwisseling plaatsvindt tussen de schoolleiders, IB-ers en leerkrachten en dat het onderwijsgesprek gevoerd wordt. Ook werken we aan een klimaat waarbij het vanzelfsprekend is dat je in elkaars scholen kijkt.

Overzicht kwaliteitskader Planning & Control Stichting Pallas

Planning

Strategisch plan - 1x per 4 jaar

Schoolplan - 1x per 4 jaar
Oudervragenlijst - 1x per 4 jaar

Schooljaarplan - 1x per jaar

Begroting - 1x per jaar

Control

Jaarverslag - 1x per jaar

MARAP - 4x per jaar

Opbrengsten - 2x per jaar

Review

Personeel-Quickscan-1x per 2 jaar
RIE -1x per 4 jaar
Veiligheidsmonitor -1x per jaar

Deel C Schoolplan Vrijeschool Christophorus 2020-2024

Inleiding

In dit deel wordt het strategisch plan van Vrijeschool Christophorus voor de komende 4 jaren verder uitgewerkt. De school beschrijft hier vanuit welke opvattingen ons onderwijs verzorgd wordt.

12. Missie en visie school

Visie

Op Vrijeschool Christophorus geven we eigentijds vrijeschool onderwijs, gebaseerd op de antroposofie.

Onze school is een gemeenschap waarin de leerkrachten zich verbinden met de kinderen, met hun ouders en met elkaar. Wij scheppen een omgeving waarin kinderen zich optimaal kunnen ontwikkelen. Dit krijgt vorm in klassikaal gedifferentieerd onderwijs waarbij we de kinderen aanspreken op hun eigen niveau. Daarbij zorgen we voor een lichte, heldere, schone en gestructureerde leeromgeving.

De samenwerking met elkaar en met ouders is professioneel en opbouwend. Ieder draagt hieraan bij vanuit eigen verantwoordelijkheid en rol. Vertrouwen en open gesprek zijn hierbij voor ons belangrijk.

Missie

De missie van Vrijeschool Christophorus kent onderstaande pijlers:

- Wij bieden kwalitatief goed vrijeschoolonderwijs, waardoor kinderen zichzelf optimaal kunnen ontwikkelen.
- Wij werken vanuit een antroposofisch mens- en wereldbeeld. Antroposofie betekent wijsheid over de mens. Dit mens- en wereldbeeld is door Rudolf Steiner geformuleerd en beschreven. We gaan ervan uit dat elk mens zich wil en kan ontwikkelen in de ontmoeting met de wereld om zich heen. Deze intrinsieke motivatie voor ontwikkeling en leren willen we, met ons onderwijs, levend houden.

Kernwaarden

- Wij vinden het opdoen van kennis en vaardigheden belangrijk voor de ontwikkelingsweg van elk kind. Daarnaast richten wij ons expliciet op socialisatie en persoonsvorming. De kinderen kunnen zich zo ontwikkelen tot zelfstandig oordelende en vrij denkende mensen. Op onze basisschool zetten de kinderen de eerste stappen op hun weg daar naartoe.
- Kinderen met verschillende sociale, culturele en religieuze achtergronden groeien op in verbinding met elkaar. Ouders en leerkrachten vormen daarbij met elkaar een gemeenschap, die om de kinderen heen staat.
- Gelijkwaardigheid vinden wij belangrijk. Ieder mens doet ertoe en ieders mening is van belang.

Uitgangspunten

Wij gaan ervan uit dat kinderen zich in fasen ontwikkelen en sluiten met het onderwijs aan op deze fasen. Ons onderwijs richt zich op hoofd, hart en handen. Spel en beweging zien we als essentiële schakel tussen deze drie elementen.

De meest recente pedagogische en didactische inzichten ondersteunen onze aanpak. En wij staan open om op basis van nieuwe inzichten onze aanpak aan te passen.

Ouders nemen een belangrijke plaats in op onze school. Zij denken mee, vervullen taken en zijn deelnemer aan gemeenschappelijke activiteiten.

Speerpunten

- Wij zoeken naar eigentijdse oplossingen voor uitdagingen die wij tegenkomen binnen onze schoolgemeenschap en onderwijspraktijk.
In de huidige tijd waarin wij leven volgen nieuwe ontwikkelingen elkaar snel op, hier krijgen wij als school ook mee te maken. Zoals schooltijden die inspelen op de vraag van werkende ouders, vraagstukken op multimediaal gebied, de aansluiting bij de culturele achtergronden van leerlingen en nieuwe pedagogisch- didactische inzichten. Keer op keer maken wij daarbij een vertaalslag die past bij onze menskundige visie. We zijn een school in Roermond en verbinden ons met de wereld om ons heen.
- We verbinden ons met activiteiten binnen de gemeente Roermond en staan open voor kinderen en ouders met verschillende culturele, religieuze en sociale achtergronden.
In ons onderwijs maken wij veel gebruik van sprookjes en verhalen. Daarbij leggen wij de verbinding met de culturele achtergrond van de kinderen die onze school bezoeken. Ook bij de viering van jaarfeesten zoeken wij deze verbinding.
- Wij hebben een ontwikkelingsgerichte en lerende houding.
Om de kinderen goed te kunnen begeleiden, ontwikkelen en scholen wij onszelf permanent. Daarbij werken wij met elkaar samen en reflecteren wij op ons eigen handelen. Wij geven elkaar feedback en willen graag feedback ontvangen. Wij zijn professionals die eigenaar zijn van processen en nemen daarin onze verantwoordelijkheden. Een voorwaarde is dat wij ons open opstellen naar elkaar.
- Wij zorgen voor een veilige, lichte, heldere en aantrekkelijke (leer)omgeving.
Wij gebruiken mooie en natuurlijke materialen, waardoor onze leeromgeving er aantrekkelijk uit ziet. Wij doen er alles aan om een opgeruimde, lichte, warme en verzorgde school te hebben. Dit draagt bij aan de fysieke en mentale veiligheid van de kinderen.

Hoe doen we dit:

- Door een ontwikkelingsgerichte en lerende houding te hebben als professionals.
- Door een krachtige samenwerking met alle betrokkenen (team, ouders en kinderen en externen).

- Door open in gesprek te gaan over wat dit voor een ieder individueel en gezamenlijk betekent.
- Door feedback te geven om elkaar te helpen bij te dragen aan het werken volgens de visie.
- Door kaders te ontwikkelen, beschrijven en in gesprek te brengen.
- Wij zoeken in ons onderwijs naar antwoorden op de ontwikkelingsvragen van elk individueel kind. Tegelijkertijd krijgt bij ons de klas, als sociale groep, aandacht en zorg.

13. Schoolbeschrijving

Geschiedenis van de school

Vrijeschool Christophorus bestaat in 2020 38 jaar. In 1982 begon de eerste kleuterklas aan de Swalmerstraat in Roermond. Ongesubsidieerd, maar met veel enthousiasme startte een groep van 12 kleuters. In 1983 kreeg de school subsidie en verhuisde het schooltje naar de Jezuïetenstraat in Roermond. De school groeide langzaam naar een volwaardige basisschool.

Op de huidige locatie, Schouwberg 27 te Leeuwen, zwaaiden de eerste schoolverlaters in 1990 af. In 1991 werd het schoolgebouw gerenoveerd en werd de toneelzaal in gebruik genomen.

Sinds 2009 zijn de kleuterklassen in een apart gebouw op het schoolterrein gehuisvest. Deze keuze is toen bewust gemaakt, rekening houdend met de ontwikkelingsfase van de kinderen. Door groei van het leerlingenaantal, en het daardoor ontstane ruimtegebrek, is 1 van de kleutergroepen in december 2014 weer naar het hoofdgebouw verhuisd.

De peutergroep is in 2014 ondergebracht bij Stichting Istia en eveneens op ons schoolterrein gevestigd, in een ecologisch gebouw.

Vanwege grote toename van het aantal leerlingen huren we sinds het schooljaar 2018-2019 3 lokalen bij BC Broekhin. Deze VO-school biedt tevens onderdak aan de bovenbouw Vrijeschool Roermond. Met het team van de bovenbouw werken we aan het vormgeven van een doorgaande leerlijn voor kinderen van 0 tot 18 jaar.

Vrijeschool Christophorus dankt haar naam aan de Roermondse stadsheilige Christoffel. Christophorus betekent: 'Drager van Christus'. De school heeft een algemeen christelijke grondslag en draagt deze dan ook uit in de manier van het omgaan met ouders, kinderen en de natuur. De school viert de jaarfeesten uitgebreid.

Prognoses

Het leerlingenaantal is ondanks het feit dat we in een krimpregio zitten de laatste 5 jaar flink gestegen. We zijn van combinatieklassenschool uitgegroeid tot een enkelstrooms school met 2 kleuterklassen en 6 onderbouw klassen. Wanneer kinderen tussentijds de school verlaten is dat meestal door een verhuizing of vanwege uitstroom naar speciaal onderwijs.

De school kent al een aantal jaren een zij-instroom in alle klassen. Ook in de klassen 4, 5 en 6 kennen we zij-instroom. Ouders kiezen al voor een overstap omdat hun kind voornemens is om ook voortgezet vrijeschool onderwijs te gaan volgen.

Motivatie van ouders voor zij-instroom:

- Het vrijeschoolonderwijs kent een duidelijk en gevarieerd concept
- Het mensbeeld staat centraal
- PR waardoor Vrijeschool Christophorus bekend werd in de regio
- Kwaliteit van het onderwijs op de school
- Samenwerking mét en inwonen van de klassen 4,5 en 6 bij de bovenbouw afdeling
- Onderbouw en bovenbouw bevruchten elkaar qua populariteit
- Vrijeschool Christophorus heeft VSO, BSO en kinderopvang voor kinderen van 0-4 jarigen (Inclusief VVE aanbod) waardoor een doorgaande lijn gewaarborgd wordt
- De doorgaande leerlijn met de bovenbouw wordt op dit moment vormgegeven

Vrijeschool Christophorus heeft als doel om voor de komende jaren een gezond groeiscenario te ontwikkelen. Het ligt in de bedoeling voldoende ouders te interesseren voor onze school zodat we een derde kleuterklas kunnen opstarten.

Het onderwijs op onze school is erop gericht kinderen zo te begeleiden dat ze na klas 6 cultureel en intellectueel ontwikkeld zijn, sociaal-emotioneel vaardig, creatief, zelfstandig en verantwoordelijk voor hun eigen leerproces.

Regiofunctie

Vrijeschool Christophorus is een school met regiofunctie. De kinderen komen behalve uit Roermond, ook uit de omliggende gemeentes zoals Leudal, Maasgouw, Weert, Roerdalen, Beesel en Echt-Susteren. Ook een aantal Nederlandse kinderen woonachtig in Duitsland (Kreis Heinsberg) bezoeken onze school.

Thuistalen

Het percentage leerlingen op onze school dat anderstalig is en thuis een andere taal dan Nederlands spreekt is zeer laag. Eén leerling afkomstig uit India spreekt vloeiend Engels en leert op school de Nederlandse taal. Hiervoor is een methodiek aanwezig, onderhouden we contact met een taalschool en is extra onderwijstijd ingepland.

Leerlinggewicht

Vrijeschool Christophorus heeft geen leerlingen met een bijzonder leerlinggewicht.

Wetenschap, kunst en religie

Vrijeschool Christophorus is een basisschool waar vrijeschoolonderwijs wordt gegeven. De uitgangspunten van het vrijeschoolonderwijs werden voor het eerst geformuleerd door Rudolf Steiner, de grondlegger van de antroposofie. Hij gaf aan dat het onderwijs zou moeten zijn:

- levend wordende wetenschap
- levend wordende kunst
- levend wordende religie.

Deze drie vormgevende elementen krijgen binnen ons onderwijs een duidelijke structuur, zodat integratie van deze doelen is gegarandeerd. Het realiseren van deze overkoepelende doelen is gelegen in de houding van de leerkracht die het onderwijs vorm geeft. Zowel de persoonlijke houding van de leraren als de samenbindende visie en missie van onze school spelen hierbij een rol. Ons onderwijs is gericht op alle aspecten van ontwikkeling. We vinden het daarbij belangrijk om de verschillende aspecten in een beleving van eenheid aan de orde te laten komen. Het gaat in ons onderwijs niet alleen om kennisgerichte ontwikkeling, maar om evenwicht in de ontwikkeling van de intellectuele ontwikkeling, het emotionele leven en het praktisch handelen in de verschillende leergebieden, vakgebieden en domeinen. We vinden het belangrijk dat de kinderen leren omgaan met zichzelf en met anderen, met hun omgeving en de wereld waarin ze leven.

Dit komt tot uitdrukking in:

- verbinding maken door werkelijke interesse
- gevoelens van verwondering, dankbaarheid en overgave
- saamhorigheid
- samenwerking, samen spelen, samen kunnen delen
- respect hebben voor ieders mening en inbreng
- elkaar de ruimte geven om zelf ontdekkend bezig te zijn

- kunnen oplossen van conflictsituaties
- kunnen inleven in gevoelssituaties
- kunnen meedenken en innerlijk meebewegen met aderen
- anderen accepteren en respecteren in het anders zijn.

14. Burgerschap en sociale integratie

In de lessen schenken we aandacht aan maatschappelijke ontwikkelingen en verantwoordelijkheden. Het opvoeden tot het nemen van verantwoordelijkheid en het stimuleren van de ontwikkeling van een eigen, betrokken, oordeelsvorming behoren tot de belangrijkste onderwijsdoelen in de vrijeschoolpedagogie.

Traditioneel uitgangspunt van ons onderwijs is dat we in alle vakken aandacht besteden aan de maatschappelijke relevantie van de besproken onderwerpen, de ethische aspecten van ontwikkelingen in een vakgebied en de morele keuzes waar je als mens voor staat in de samenhang van de maatschappelijke en intermenselijke ontwikkelingen. De volgende aandachtsgebieden staan daarbij centraal:

- Sociale cohesie
- Democratie en besluitvorming
- Identiteit
- Maatschappelijke basiswaarden
- Pluriforme samenleving
- Inspelen op risico's

Sociale cohesie

Er zijn gedurende de schoolloopbaan veel groepsactiviteiten die de sociale cohesie nadrukkelijk bevorderen, zoals de toneelprojecten, de koorprojecten en de vieringen van de jaarfeesten. Door onder meer samenwerkingsopdrachten en groeps gesprekken werken de leerlingen actief aan samenwerkingsvaardigheden en ontwikkelen zij gevoel voor sociale processen en sociale verbondenheid. De school maakt gebruik van een pestprotocol. De kern hiervan is verbondenheid met jezelf, de ander en de omgeving. Hierbij is ook aandacht voor andere religies.

Democratie en besluitvorming

In diverse lessen besteden we aandacht aan democratie, mensenrechten en de maatschappelijke verantwoordelijkheden van de burger. In de diverse keuzeprocessen die in de individuele schoolloopbaan en in de klassikale ontwikkelingen aan bod komen, streven we ernaar om op basis van argumenten (gemeenschappelijk) tot inzichten komen.

Identiteit

Centraal in onze pedagogie staan het respecteren en stimuleren van de eigenheid van de individuele mens. Openheid, verwondering en eerbied voor mens en natuur zijn kwaliteiten die de onze basisschoolleerkrachten bij de kinderen willen aanspreken en zelf voorleven.

Maatschappelijke basiswaarden

We besteden aandacht aan de maatschappelijke basiswaarden als gelijkwaardigheid, individuele vrijheden en sociale betrokkenheid.

Pluriforme samenleving

In de lessen besteden we aandacht aan de diversiteit binnen de Nederlandse, de Europese en de globale samenleving. Via de vertelstof, de liedjes, de jaarfeesten en via verschillende themadagen laten we de leerlingen kennis maken met onder andere verschillende culturen en godsdiensten.

Inspelen op risico's

Onze leerkrachten hebben een goede band met de leerlingen. Zo kunnen ze hen begeleiden bij het

zich eigen maken van de leerstof, het omgaan met anderen en het ontdekken van de eigen identiteit. Zo kunnen we in belangrijke mate voorkomen dat leerlingen voortijdig de school verlaten of betrokken raken bij maatschappelijk ongewenste activiteiten. De school voert regelmatig overleg met relevante maatschappelijke instellingen ter voorkoming van deze problematiek en om ontwikkelingen tijdig bij te sturen.

15. Onderwijs en onderwijskundig beleid

Het antroposofische mensbeeld is de basis van waaruit het onderwijs verder gevormd wordt. Dit mensbeeld omvat enkele gezichtspunten. De lichamelijke ontwikkeling, de ontwikkeling van zielenkwaliteiten (gevoelsleven), alsmede de ontwikkeling van het individu (ik) van het kind.

De visie daarbij is dat deze drievoudige ontwikkelingen zich in fasen voltrekken, die verband houden met de leeftijdskenmerken van het kind. Als uitgangspunt wordt genomen dat de individualiteit van een kind afkomstig is uit een geestelijke wereld. Dat wat een kind meebrengt wil het gestalte kunnen geven tijdens zijn aardse ontwikkeling. De taak van de opvoeders (ouders, omgeving en school) is het kind de mogelijkheden aan te reiken om “te worden wie je bent”.

De ontwikkeling is verdeeld in fasen van zeven jaar. Iedere fase heeft zijn eigen accent. Zo ligt het accent in de “kleuterfase” (4 t/m 6 jarigen) anders dan in de “lagere schooltijd” (6 t/m 12 jarigen) en in de “puberteitsfase” (13 t/m 18 jarigen). Het leerplan van de vrijeschool stimuleert door middel van het aanreiken van de leerstof de diverse ontwikkelingsfasen. Dat betekent dat kinderen in de kleuterfase anders worden benaderd, dan in de “lagere schooltijd fase”.

In de kleuterklas wordt ervan uitgegaan dat het kind vanuit het voorbeeld leert. De leerkracht creëert voor de kinderen een omgeving waarin aan deze belangrijke voorwaarde, op een vanzelfsprekende wijze, wordt voldaan. Er wordt aangesloten bij de natuurlijke begaafdheid van de kleuters, die daaruit bestaat dat ze dingen die ze doen of horen, opnemen en vroeg of laat nabootsen. Aan de ontwikkeling van de fantasiekrachten worden alle kansen gegeven. Daarnaast heeft de kleuter een grote behoefte aan een gevoel van geborgenheid, veiligheid en levenslust.

De klaslokalen hebben een behaaglijke uitstraling. Hiervoor worden natuurlijke materialen en warme kleuren gebruikt. Zo kan het kind zich helemaal thuis voelen.

In de “lagere schooltijd fase” wordt naast cognitieve vaardigheden zoals taal, rekenen en wereldoriëntatie, veel nadruk gelegd op de sociale/emotionele ontwikkeling. Met name het gevoelsgebied vraagt hier om “voeding” wil het kind zijn sociale/emotionele ontwikkeling goed kunnen doormaken. Veel waarde wordt gehecht aan het ontwikkelen van de fantasie en scheppingskracht. Door het kind op diverse manieren in aanraking te brengen met kunstzinnige activiteiten en deze zelf te laten beleven, kan het de fantasiekrachten verder ontwikkelen. Dat versterkt de sociale weerbaarheid in het maatschappelijk leven.

Het kunstzinnige element heeft daarom een centrale plaats binnen het onderwijs.

Leerstof is daarbij altijd middel en ontwikkeling het doel

Onderwijsopbrengsten bestaan niet alleen uit wat leerlingen zich herinneren of aan cognitieve vaardigheden die ze zich hebben eigen gemaakt, maar ook of denken, voelen en willen zich ontwikkelen tot “instrumenten” waarmee de individualiteit van het kind zelf aan de slag kan. De ontwikkeling van deze instrumenten kent bepaalde fasen, die ondersteuning en begeleiding behoeven. De leerstof is afgestemd op leeftijd en ontwikkelingsfase. Hoofd, hart en handen worden alle drie aangesproken.

Vanaf klas 1 (groep 3) worden kinderen getoetst op de vaardigheden t.a.v. rekenen en taal. Dat is belangrijk, maar mag het kind niet belasten. Er wordt serieus gewerkt, maar de toetsing vindt zonder enige druk plaats. De toets resultaten bespreken we intern. Hieruit kunnen adviezen voortvloeien die met de ouders besproken worden.

De leerkrachten en de leerlingen: samen op weg

Bij de bovengenoemde werkwijze hoort een stabiele en leeftijdsgebonden groeps- of klassensamenstelling, waarin de kinderen de verschillende ontwikkelingsfasen gezamenlijk doormaken. Hierdoor kan de leraar inspelen op wat er bij de kinderen leeft en daar procesgericht op ingaan. Daarom is onze wens ook dat een leerkracht zich meerdere jaren met een klas verbindt.

Alle kennis en vaardigheden, die het kind nodig heeft om na de basisschool zijn leer- en levensweg te kunnen vervolgen. Dit wordt concreet in het leerstofaanbod.

Ontwikkeling van het kind

Het kind heeft vooral een gevoelsmatige, esthetische verhouding tot de wereld. Het leert door het voorbeeld. De leerkracht is voor de leerlingen de deskundige, de autoriteit, die vaardig is en vaardigheden 'voor kan doen'. Het kind heeft behoefte aan duurzame relatie: het wil (h)erkend worden en veilig 'terug kunnen vallen'. Om de leerstof te verankeren (automatiseren) heeft het kind behoefte aan systematisch oefenen.

Tevens zit bewegend leren in zijn natuur. De verwerking en individuele vormgeving zijn belangrijke lesdelen om leerstof letterlijk eigen te maken. Het kind leert in een gevarieerde leeromgeving waarin het zich op vele manieren kan verbinden met de leerinhoud.

Ritme en regelmaat bieden houvast. Alleen binnen de veiligheid van vaste (leer)gewoontes kan het kind zelfstandig gaan handelen in het leerproces (autonomie). Het kind wil iets kunnen, wil zich competent voelen. Daarvoor moet het weten wat in een bepaalde (leer)situatie van hem verwacht wordt en waar hij 'staat'.

Om een gevoelsmatige verbinding te krijgen met de leerstof maakt de leerkracht gebruik van beelden en verhalen. Vertellen is voor alle groepen in het dagrooster opgenomen. Het didactisch bewegen wordt regelmatig als werkvorm ingezet o.a. in taal- en rekenlessen. Het herinneren, waaronder activeren van voorkennis, en ook geheugentraining bouwt de leraar als wezenlijk onderdeel in de les in.

Lesstof wordt in eerste instantie aangeboden vanuit een geheel om tegemoet te komen aan de analytische instelling van het kind. (bv. letters vanuit woorden, gedichtjes of verhalen; rekenopgaven vanuit de uitkomst).

Periodeonderwijs

Het periodeonderwijs is dagelijks van 8.30u tot 10.30u. De kinderen hebben in deze uren, drie weken lang, één vak. Rekenen, taal, aardrijkskunde, geschiedenis enz. Dat maakt dat een kind zich echt kan verbinden met de lesstof.

De rijke leerstof wordt door de leerkracht in verschillende vormen aangedragen. Verwerken en systematisch oefenen gebeurt, behalve in het periodeonderwijs, ook in oefeningen, m.n. voor taal en rekenen. De leerkracht ontwerpt zelf de lessen. In de oefeningen maakt hij bij het systematisch oefenen ook gebruik van bestaande leer- en werkboeken.

In de kunst- en ambachtelijke vakken leert de leraar de kinderen vaardig te worden om op verschillende manieren vorm te geven aan de dingen.

Engels wordt vanaf klas 1 aangeboden, Duits vanaf klas 3 en indien mogelijk Frans vanaf klas 5. Hier is de didactische weg: meedoen, via nadoen naar zelf doen.

De leerkracht organiseert het onderwijsleerproces zo, dat de klassenorganisatie is afgestemd op het lesdoel: nieuwe stof wordt klassikaal aangeboden; in de oefenfase werkt hij ook met sub groepjes of individueel.

In de les maakt de leerkracht vaker gebruik van reflectiemomenten. Hij/zij creëert momenten waarop het onderwijsvoertuig stil staat en de kinderen opnieuw of anders kunnen kijken naar wat ze

gedaan hebben. Ook kunstzinnige activiteiten worden hiervoor gebruikt. De leerkracht zorgt dat de kinderen beseffen, wat in de les geleerd wordt, waarom het geleerd wordt en hij zorgt ervoor dat de kinderen zich vaardig voelen. Hierbij wordt de lesstof in drie verschillende niveaus aangeboden. Zo krijgt ieder kind een passend aanbod.

16. Pedagogisch-didactisch klimaat en schoolklimaat

Onze school wil een levendige ontmoetingsplaats zijn van kinderen en volwassenen met de wereld in zijn overvloedige bonte rijkdom en is ze een oefenterrein voor praktische, cognitieve en kunstzinnige vaardigheden. Wij werken eraan om bij de kinderen belangstelling te wekken voor al datgene wat de natuur ons te zeggen heeft. Eerbied voor de omgeving. Het kind laat dit zien door zijn verwondering te uiten en er op een respectvolle manier mee om te gaan.

Een concreet houvast hierin geven het jaarritme en de jaarfeesten. Maar ook de gestructureerde en functionele leeromgeving. Ritme en regelmaat is van belang voor de ontwikkeling van ieder kind. Het respect voor elkaar en de sociale omgang met elkaar is een belangrijk aandachtspunt. Ieder mens is een uniek wezen met zijn eigen kwaliteiten.

Het kind krijgt het vertrouwen van de leerkracht om zijn kwaliteiten te kunnen ontwikkelen. Het welbevinden van een kind staat op de eerste plaats: ieder kind moet gelukkig zijn!

Blijvende ontwikkeling als doel

Met ons onderwijs willen we de kinderen zo begeleiden, dat ze datgene, wat zij in aanleg met zich meebrengen, later in hun leven kunnen verwezenlijken. Behalve dat we de kinderen iets willen leren, willen we hen, door ons onderwijs, in staat stellen zich zo naar lichaam, ziel en geest te ontwikkelen, dat ze later, goed toegerust, hun persoonlijke idealen en doelstellingen kunnen realiseren. Intellectueel, creatief, ambachtelijk en sociaal wordt het kind uitgedaagd om zijn persoonlijkheid te ontplooien.

Pedagogische visie

We streven ernaar om het kind zodanig te begeleiden op zijn pad naar volwassenheid, dat het gestimuleerd wordt om zijn in aanleg aanwezige talenten en vaardigheden te ontdekken en te ontplooien. Met ons leerstofaanbod en de pedagogische aanpak willen we een omgeving creëren waarin het kind zich erkend en veilig weet en waarin het de gelegenheid krijgt om iets van zijn levensdoel te ontdekken.

Wij streven ernaar om kinderen op te voeden tot jonge mensen die in vrijheid en met gevoel voor verantwoordelijkheid voor zichzelf, medemens en milieu in het leven kunnen staan. We bevorderen de ontwikkeling van het zelfvertrouwen, het inzicht krijgen in zichzelf, het respecteren van anderen en het tonen van interesse.

Een evenwichtige ontwikkeling van denken, voelen en willen.

In het sociale leven streven we ernaar dat kinderen zich kunnen en durven manifesteren zoals ze zijn, ongeacht afkomst, religie of nationaliteit en dat ze ook anderen die ruimte laten.

In de les- en vertelstof wordt veel aangereikt over de verschillende culturen in de wereld. Hierdoor ontstaat begrip, openheid en interesse. De school staat open voor alle gezindten met respect voor ieders culturele en/of levensbeschouwelijke achtergrond.

In onze maatschappij is naast het materiële een duidelijke tendens aanwezig om te zoeken naar spiritualiteit. Ook in de mens onderscheiden we een materiële en immateriële kant. We streven ernaar deze beiden met elkaar te verbinden. De vieringen van de jaarfeesten zoals Michaël, St. Maarten, Advent, Kerst, Pasen, het Pinksterfeest en St. Jan nemen hierbij een belangrijke plaats in. Realisering van deze doelen gaat het beste in een omgeving waar de leerlingen zich thuis voelen. We zetten ons dan ook in om het klassen- en schoolklimaat zo goed en veilig mogelijk te krijgen en te houden.

Didactische visie

De visie op pedagogiek en onderwijs is de basis voor de didactisch vormgeving: in de didactiek krijgt onze visie vorm. Dit is voor een deel de verantwoordelijkheid van de uitvoerend professionele leraar en voor een deel ligt een en ander verankerd in de structuur en afspraken op schoolniveau.

Ontwikkeling van de kleuter

Alle activiteiten in de kleutergroep zijn gericht op een gezonde ontwikkeling van de voorwaarden tot leren: motorische ontwikkeling, taalontwikkeling, rekenvoorwaarden en sociale ontwikkeling.

Ritme, herhaling en gewoontevorming zijn voor het kind voorwaarden om te leren. Ze wekken vertrouwen. Met dit vertrouwen kunnen kinderen zich open stellen voor en verbinden met alle nog onbekende dingen die ze als leerpunt ontmoeten.

Als binnen de les, de lesdag, de week en zelfs het jaar, levende situaties ritmisch terugkomen, dan worden zij in het kind herkenningpunten, die houvast geven en voor een basisgevoel van veiligheid zorgen. Ritme en herhaling zijn voor de leerkracht belangrijke aandachtspunten.

Van meedoen, via nadoen tot zelf doen, dat is de leerweg die het kind in de kleuterfase gaat.

Kinderen krijgen ook ruimte om zich via het samenspel te ontwikkelen.

Spel is het didactisch middel in de kleuterklas: het kringspel, ochtendspel, bewegingsspel, arbeidspel, de hand- en vingerspelletjes en de zang- en kringspelen. Motorische vaardigheden, taal- en rekenvoorwaarden en ook sociale vaardigheden worden door de leerkracht verwerkt in de verschillende spelvormen die zij tijdens de schooldag aanbiedt. Ook heeft elke dag naast de verschillende spelvormen een doe-activiteit, die wekelijks op die dag terugkomt. Vaardigheden als tekenen, schilderen, boetseren, brood bakken en knutselen worden op die dag al doende geoefend. Tot slot het dagelijkse vertellen. In de verhalen die de leerkracht vertelt, beleeft de kleuter zijn leer- en leefwereld weer op een andere manier. In sprookjes wordt verteld over de zoektochten om problemen op te lossen. De kinderen leren dat veranderingen en oplossingen mogelijk zijn.

17. Zorgondersteuningsprofiel

Wij streven naar een kwalitatief goede leerlingenzorg, zowel op het gebied van de groep als op schoolniveau. Door zorgverbreding wordt ingespeeld op de verschillen tussen kinderen in mogelijkheden en behoeften. Dit heeft tot doel meer leerlingen in het reguliere onderwijs te behouden en deze verantwoord te begeleiden. Het zorgbeleid van de school maakt onderdeel uit van het zorgbeleid van het regionale samenwerkingsverband Swalm en Roer. Gezamenlijk streven we ernaar zoveel mogelijk kinderen die zorg nodig hebben, op de school zélf deze extra zorg te bieden, zodat verwijzing naar het speciaal (basis-)onderwijs zo weinig mogelijk plaatsvindt.

Leren is (in) een voortdurende beweging, leren is ontwikkelen. Leren is vermogens ontwikkelen op velerlei gebieden. Een kind leert op cognitief gebied, maar het leert ook sociaal-emotioneel. Tevens ontwikkelt het zijn wil; deze moet het kind kunnen inzetten bij het “leren” in de onderbouw. Naast de algemene ontwikkelingslijn die een kind doormaakt, is er een individuele ontwikkelingslijn. De algemene lijn is gekoppeld aan de leeftijdsfase waarin een kind zich bevindt. Bij iedere leeftijdsfase hebben we een bepaalde verwachting met betrekking tot gedrag, presteren, handelen, taakgerichtheid en inzet.

Naast deze algemene lijn heeft ieder kind een eigen individuele ontwikkelingslijn. De individualiteit van het kind kleurt als het ware de algemene ontwikkelingslijn en geeft er zijn of haar vorm aan. Er is sprake van een harmonische ontwikkeling als de individuele lijn van het specifieke kind samen valt met de algemene ontwikkelingslijn, dat wat een kind “hoort” te kunnen. Soms treedt er een disharmonie op: beide ontwikkelingslijnen vallen niet samen en kunnen in mindere of meerdere mate uiteenlopen. Ook kan het zijn dat een ontwikkelingsgebied zich meer of minder ontwikkelt, er is onvoldoende harmonie tussen de gebieden van het denken, voelen en willen. Dan is er sprake van zorg. Dit kan zich uiten in leerproblemen, sociaal- emotionele problemen en moeilijkheden in gedrag en werkhouding.

Daarnaast omvat het begrip “zorg” ook alle activiteiten die gericht zijn op hulp aan kinderen. De hulp kan binnen en buiten de groep geboden worden, individueel of in kleine groepjes.

Uitgangspunten zorgstructuur

Hieronder volgt een beschrijving van de mogelijkheden en verantwoordelijkheden die wij kennen en tot onze beschikking hebben binnen de school.

- De leerlingbespreking in de pedagogische vergadering. Deze bespreking vindt regelmatig plaats in het bijzijn van groepsleerkrachten, de intern begeleider, zo mogelijk de vakleerkracht(en) en de schoolleider.
- De groepsleerkracht is verantwoordelijk voor het welzijn en de ontwikkeling van de kinderen in zijn of haar groep.
- De groepsleerkracht houdt zich aan de afspraken die, onder leiding van de schoolleider, in het team worden gemaakt over de uitgangspunten, inrichting en uitvoering van het onderwijs.
- Deze afspraken vormen, als geheel, het onderwijsbeleid van de school
- De schoolleiding is eigenaar van deze afspraken en heeft de bevoegdheid om op de uitvoering van de afspraken toe te zien
- De schoolleiding geeft vorm aan het overleg in het team en stelt, na dat overleg, de inhoud van de afspraken vast.
- De schoolleiding heeft de taak en de bevoegdheid om in te grijpen als een kind of ouder evident in de problemen is of dreigt te komen.

- De intern begeleider is verantwoordelijk voor het tot stand brengen en laten functioneren van zorgvoorzieningen, zodat de kinderen die dat nodig hebben, extra zorg kunnen krijgen. De schoolleiding stelt vast wat concreet de taken en bevoegdheden van de intern begeleider zijn.
- De groepsleerkracht blijft de eerstverantwoordelijke voor de kinderen in zijn of haar klas. De groepsleerkracht en de intern begeleider moeten beiden kunnen instemmen met de afspraken betreffende bepaalde extra zorg voor kinderen of groepen.
- Deze afspraken kunnen gaan over zaken als extra lesmateriaal voor een leerling, een onderzoek, remedial teaching, euritmitherapie, bezoek schoolarts. Maar ze kunnen ook gaan over didactische stijl, differentiatie in de groep. De laatste onderwerpen stellen hogere eisen aan het overleg tussen groepsleerkracht en intern begeleider.
- Alle afspraken zijn bekend bij schoolleiding en het team: zij passen binnen het onderwijskundige beleid van de school.

Niveau van zorg

De vorm van zorg die geboden wordt aan een kind hangt sterk af van de aard van de problematiek. Als het mogelijk is zal de zorg door de groepsleerkracht in de groep geboden worden, gericht op het individuele kind. Soms vindt zorg ook plaats voor de gehele klas als bijvoorbeeld het sociale klimaat niet optimaal is, als er sprake is van onveiligheid in de groep. Soms is extra zorg buiten de groep nodig. Hierbij kan gedacht worden aan hulp als individuele remedial teaching, logopedie, euritmetherapie of andere externe hulp.

Wanneer ontwikkelingsproblemen worden gesignaleerd (wanneer de algemene lijn behorend bij de leeftijdsfase en de individuele lijn van het kind niet synchroon verlopen) kan gekozen worden voor:

- aanpak op groepsniveau: de leerkracht heeft overleg met de intern begeleider;
- begeleiding door de intern begeleider;
- kinderbespreking in het college.

Maar ook kan blijken dat er aandacht van deskundigen van buitenaf nodig is:

- de ambulante begeleider kan gevraagd worden;
- het ondersteuningsteam Swalm en Roer kan om een leerlingenonderzoek gevraagd worden;
- er vindt regelmatig zorgoverleg plaats met de schoolondersteuner van Swalm en Roer;
- de aan onze school verbonden contactpersoon van het CJG (Centrum Jeugd en Gezin) kan om advies gevraagd worden.

Vaak wordt er handelingsplan opgesteld waarin de zorg rondom het kind beschreven staat. Belangrijk is dat er regelmatige terugkoppeling plaatsvindt tussen leerkracht, intern begeleider en ouders.

Schematische opzet leerlingenzorg

Signalering door: leerkracht	Signalering door: ouder / verzorger / kind
1. 4-4,5 jarigen observatieverslag	1.Ouder / verzorger geeft blijk van zorg aan de leerkracht.
2. 5/5,5, 6/6,5 volglijn LVS Leerrijpheidsonderzoek. 5 en 6 jarigen.	2.Ouder / verzorger geeft blijk van zorg aan de intern begeleider en/of directie.
3. Januari en juni CITO-toetsen:	

<ul style="list-style-type: none"> - Technisch lezen AVI - DMT - Begrijpend lezen - Spelling - Rekenen & wiskunde <p>4. Periode onderwijs</p> <p>5. Vaklessen</p> <p>6. Protocol leesproblemen en dyslexie Protocol rekenproblemen en dyscalculie</p> <p>7. Quicksan Meer/ Hoogbegaafdheid Afname: oktober.</p> <p>8. sociaal-emotionele ontwikkeling: Scol Afname: oktober/november en maart/april.</p>	<p>3. Kind geeft zijn hulpvraag aan.</p>
---	--

↓

Leerkracht overlegt met intern begeleider.

↓

ad.1. Leerkracht overlegt met de intern begeleider.
ad.2. Intern begeleider /directie verwijst in eerste instantie naar de leerkracht of bespreekt het signaal met de leerkracht en/of gaat samen met de leerkracht in gesprek met de ouders.

↓

mogelijke tussenstappen

- Bespreken in de kinderbespreking tijdens pedagogische vergadering.
- Bespreken in het Zorgoverleg.

↓

Zorgniveaus

Zorgniveaus

<p>Niveau 0 Aannamebeleid; Aan de hand van een aanname gesprek en overdracht vanuit voorschoolse opvang wordt het instapniveau van de zorg bepaald. Indien het gaat om zij-instroom wordt aan de hand van het onderwijskundig rapport en gesprekken met ouders en vorige school, het instapniveau van zorg bepaald.</p>
<p>Niveau 1 (HGW) Handelingsgericht werken. Algemene zorg: kwalitatief goed onderwijs / groepsplannen (3 clusters per vakgebied en sociaal-emotioneel)</p>
<p>Wanneer gaat een kind naar Niveau 2 (HGW) Extra zorg binnen de klas</p>

Criteria:

- achterstand > 5 maanden
- D/E of IV/V score bij cito-toetsen
- leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong A/A-plus of I/I-plus score
- observaties

Niveau 2 (HGW)

Extra zorg in de klas. Groepshandelingsplan of onderdeel Groepsplan.

Werkwijze:

1. Waarnemen / signaleren / begrijpen / analyseren: Leerkracht bespreekt dit met de intern begeleider.
2. Plannen / realiseren: Leerkracht maakt een groepshandelingsplan of verwerkt dit in het groepsplan en voert dit plan uit.
3. Evalueren: Leerkracht en intern begeleider evalueren het plan en bepalen samen het vervolg.
4. Ouders worden geïnformeerd.

Wanneer gaat een kind naar Niveau 3 (HGD) Handelingsgerichte diagnostiek.

Criteria:

- achterstand > 10 maanden
- E of V score bij cito-toetsen, 2 meetmomenten
- leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong A/A-plus of I/I-plus score
- sociaal-emotioneel gebied: gedragsproblematiek/werkhouding.
- observaties

Niveau 3: (HGD)

Werkwijze externe begeleiding binnen school:

1. Intern onderzoek: intern begeleider neemt indien nodig PDO af.
2. Waarnemen / signaleren / begrijpen / analyseren: informatie verzamelen door gesprek met leerkracht, ouders, kind en intern begeleider.
3. Plannen / realiseren: leerkracht en/of intern begeleider maakt een differentiatie in een groepshandelingsplan of groepsplan. Leerkracht of interne deskundige voert dit plan uit binnen of buiten de klas
4. Op sociaal-emotioneel gebied zijn er individuele handelingsplannen.
5. Evalueren: zoals in het plan is aangegeven evalueren de leerkracht, ouders, kind en intern begeleider het plan en bepalen samen het vervolg.

Wanneer gaat een kind naar Niveau 4 (HGD)

Inschakelen externe deskundigen op schoolniveau.

Speciale zorg na extern onderzoek.

Criteria:

- achterstand > 10 maanden
- E of V score bij cito-toetsen. 3 meetmomenten
- leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong A/A-plus of I/I-plus score
- sociaal-emotioneel gebied: gedragsproblematiek/werkhouding. In de lessituatie is handelingsverlegenheid ontstaan.
- observaties

Niveau 4:

Als na 1 jaar begeleiding nauwelijks vooruitgang is, kunnen de volgende mogelijkheden worden opgestart:

1. Schoolondersteuning door Ambulante Begeleiding (AB) vanuit het SBO of SO.
2. Aanvraag psychologisch, didactisch onderzoek door psycholoog Begeleidingsdienst Vrije scholen en adviezen of een ander extern bureau.
3. Aanvraag bij kindertherapeuticum in Zeist: breed onderzoek in multidisciplinair team.
- kinderarts, kinderpsychiater, orthopedagogen, GZ-psychologen en therapeuten: fysiotherapie, euritmie, kunstzinnig, muziek, logopedie, sensorische, voedingsdeskundige en GZ-psychologe voor ouder begeleiding.
4. Advies, verwijzing (eigen regio) naar: speltherapie, onderzoek antroposofische arts, schoolarts, fysiotherapie, oefentherapie, kunstzinnige therapie, mesker therapie, heil-euritmie, logopedie, etc.
5. Indien het niet duidelijk is naar welke instantie er verwezen moet worden, kan de casuïstiek ingebracht worden bij Team Jeugd (Gemeente), SMW.
6. Een kind kan in klas 2 of klas 3 een individuele leerlijn krijgen op één of meerdere vakgebieden. De individuele leerlijn, wordt uitgewerkt in een individueel handelingsplan. Individuele leerlijn (vanaf klas 4) vermelden in groepsplan cluster 4. Uitwerken in individueel handelingsplan. Vanaf klas 4 wordt er een OPP opgesteld voor:
 - Leerlingen met cognitieve en/of sociaal-emotionele belemmeringen op één of meerdere van de vakgebieden rekenen en wiskunde, technisch lezen, spelling of begrijpend lezen.
 - Leerlingen met een SO-SBO-indicatie of extra ondersteuning van het samenwerkingsverband, met beperkte cognitieve capaciteit en een eigen leerlijn voor taal én rekenen.
 - Leerlingen met een verwachte uitstroom naar het praktijk- of voortgezet speciaal onderwijs.
 - Het streven is dat het kind in klas 6 minimaal het eindniveau van klas 4 in taal en rekenen zal behalen.

Wanneer gaat een kind naar Niveau 5Criteria:

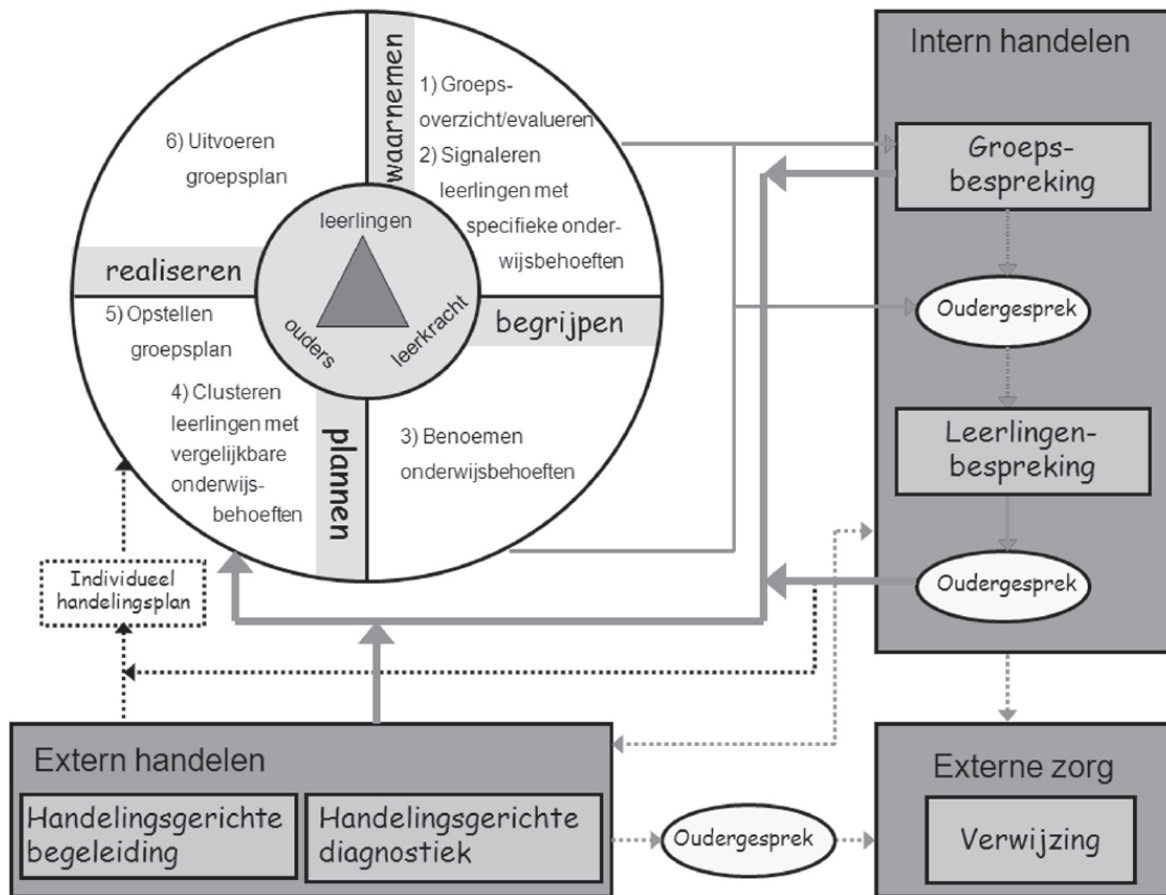
- achterstand > 10 maanden
- E of V score bij cito-toetsen, meer dan 3 meetmomenten
- leerlingen met een ontwikkelingsvoorsprong A/A-plus of I/I-plus score
- sociaal-emotioneel gebied: gedragsproblematiek/werkhouding. School is handelingsverlegen.
- observaties

Niveau 5:

Ondanks de inzet en/of adviezen van AB en/of andere betrokken instantie, worden de gestelde doelen niet bereikt.

Er volgt een overleg met de trajectbegeleider over een gepaste vorm van speciaal onderwijs.

Cyclus Handelingsgericht werken.

18. Het volgen van leerlingen

De leerkrachten volgen en beschrijven de ontwikkeling van de kinderen uit hun klas. Het is van belang dat de gegevens van leerlingen zorgvuldig en met inachtneming van de privacy systematisch en veilig worden bewaard.

Leerlingdossier

Leerkrachten houden de ontwikkeling van het kind nauwgezet in de gaten. Van elk kind is een dossier aanwezig met persoonlijke gegevens, verslagen van vorderingen, verslagen van kinderbesprekingen, gesprekken met ouders, onderzoeken en geboden zorg.

Leerlingvolgsysteem

De school hanteert een digitaal leerlingvolgsysteem (LVS) om de ontwikkeling van ieder kind goed in de gaten te kunnen houden. Dit LVS is zodanig ontwikkeld, dat het niet alleen recht doet aan de cognitieve ontwikkeling van het kind, maar tevens aandacht besteedt aan de emotionele en sociale ontwikkeling. Het LVS bevat richtlijnen per leerjaar voor de te behandelen lesstof. Daarnaast bevat het registratieformulieren per leerling, die bewaard worden in de leerlingenmappen.

Toetsen

Naast het LVS heeft de school een toetskalender. In de klassen 1 tot en met 6 worden tweemaal per jaar toetsen afgenomen voor de vakken taal (lezen, spelling, begrijpend lezen) en rekenen. De school heeft gekozen voor landelijk genormeerde, niet methode gebonden toetsen van Cito. De vorderingen op het gebied van taal en rekenen worden op die manier in kaart gebracht. Tijdens de oudergesprekken worden de uitslagen daarvan aan de orde gesteld. Deze uitslagen kunnen leiden tot het aanbod van extra hulp. Daarnaast volgt de leerkracht de sociaal-emotionele ontwikkeling van de leerling en worden de resultaten van het periodeonderwijs beoordeeld.

Rapportage

Getuigschrift

Vanaf groep 3 maakt de leerkracht aan het eind van het schooljaar over elk kind een persoonlijk getuigschrift. Onderdeel van het getuigschrift is een overzicht van de behandelde leerstof in de desbetreffende klas. Daarnaast worden de ouders geïnformeerd over de manier waarop het kind zich dat jaar ontwikkeld heeft in de verschillende vakken en op sociaal-emotioneel gebied. Ook onderwerpen als werkhouding, doorzettingsvermogen en zorg voor het werk komen hierin aan de orde. Dit deel is gericht aan de ouders van het kind en is niet bedoeld voor het kind zelf.

Het andere deel bestaat uit een spreuk, dat is voor het kind zelf. Dit is een beeld (vaak uit de vertel- of leerstof) waarin de leerkracht het kind karakteriseert en waarin een aanwijzing is verwerkt voor zijn verdere ontwikkeling.

19. Ambities 2020-2024

Projecten Schoolplanperiode 2020-2024

Zichtbaarheid van het vrijeschoolonderwijs op Christophorus in de samenleving

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
29-06-2020	Nieuwe ouders kiezen bewust voor onze school	Schooldiagnose
06-07-2020	Leerkrachten staan voor hun keuzes en weten deze te verwoorden vanuit onze visie	Schooldiagnose

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-08-2020	30-07-2024	Het leerlingaantal in de kleuterklassen is gegroeid naar een goed gevulde 3e kleuterklas	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	06-09-2020	31-07-2021	inhoud geven aan nieuwe werkgroep m.b.t. PR, inloopochtenden, workshops en voordrachten (leerkrachten, leidster KDV, ouders)	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-07-2022	Inhoud geven aan nieuwe werkgroep m.b.t. PR, inloopochtend, info-avond, voordrachten, workshops en sociale media	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-07-2024	Leerkracht is projectleider, collega ('s), leidster kinderopvang en ouder(s) zijn werkgroepleden	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-01-2021	Tijdens de teamvergaderingen verwoorden we, en leggen we vast hoe de school zich wil profileren in de omgeving	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus kent duurzaam personeelsbeleid; mensen blijven gezond, in ontwikkeling en geïnspireerd

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
02-04-2020	Vroegtijdig signaleren van burn-out klachten en hierop anticiperen	Schoolzelfevaluatie-instrument

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	31-12-2020	31-12-2020	Na de studiedag heeft het team een verdiepingsslag gemaakt in uitvoering en opbrengst van de kinderbespreking	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2021	Collegiale visitatie en intervisie zijn opgenomen in het jaarrooster	Lizet Cobben
0%	30-03-2020	25-06-2024	De 4-jaarlijkse risico-inventarisatie laat zien dat werknemers zich goed voelen binnen het team	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2024	Het gemiddeld ziekteverzuim is gezakt naar een percentage tussen 5 en 6% (OBT) met een meldingsfrequentie van 1/1,5	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-09-2020	31-12-2020	Verdieping in de kinderbespreking o.l.v. Jaap van de weg	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-07-2024	Mogelijkheden tot (externe) begeleiding kennen en inzetten ter voorkoming van burn-out	Lizet Cobben
0%	01-01-2021	31-07-2024	Agenderen individuele behoefte van inzet duurzame inzetbaarheid tijdens de gesprekkencyclus	Lizet Cobben
0%	01-01-2021	31-07-2021	Als team samen beleid bepalen m.b.t. hoe we burn-outs signalen bespreekbaar willen maken met elkaar	Lizet Cobben
0%	01-01-2021	31-07-2021	Binnen de teamvergadering herkenbare burn-out signalen onderzoeken en bespreken	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus heeft een duurzaam schoolgebouw en gebruikt duurzame materialen

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
06-07-2020	Vrijeschool Christophorus verdient duurzame huisvesting die gezondmakend onderwijs ondersteunt	Omgevingsanalyse

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	31-12-2020	31-12-2020	Er vindt een haalbaarheidsonderzoek plaats i.s.m. de Gemeente Roermond	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2024	Verbouw of nieuwbouw van duurzaam schoolgebouw is in gang gezet of afgerond	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-09-2020	31-12-2020	Verbouwing/nieuwbouw is opgenomen in het IHP van de gemeente Roermond	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	01-09-2020	Verbouwing/nieuwbouw Christophorus vindt plaats volgens ENG normen en gaat uit van circulaire bouw	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-07-2024	Verbouwing/nieuwbouw Christophorus wordt onderdeel van Vrijeschoolonderwijs van 0-18jr onder één dak, in Roermond	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus biedt eigentijds en kunstzinnig vrijeschoolonderwijs

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
02-04-2020	Muziek onderwijs is ingebed in het dagelijkse rooster	Schooldiagnose
02-04-2020	De Verbinding met de menskunde opnieuw versterken in het team	Stichtingsbeleid
02-04-2020	Bewust inzetten van activerende werkvormen en een verdiepingsslag maken in differentiatie	Schooldiagnose
02-04-2020	Leerkrachten zijn zich bewust van de relatie tussen eigenaarschap en leeropbrengsten	Schooldiagnose

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	31-07-2020	25-06-2024	Tijdens de gesprekkencyclus kunnen we in positieve zin vaststellen dat de menskunde is ingebed in het gegeven onderwijs	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-08-2020	31-07-2024	Het studiemoment tijdens de vergadering besteden aan de menskunde	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	30-07-2022	In samenwerking met de bovenbouw doorgaande leerlijn zelfstandig werken vormgeven	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	01-12-2020	Door muziekonderwijs te agenderen tijdens de teamvergadering deelt elke leerkracht zijn werkwijze m.b.t. muziekonderwijs	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	01-08-2020	Een leerkracht is eigenaar en projectleider van dit project	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	29-02-2024	Tijdens de teamvergadering bespreken we 2 keer per jaar, na de afname van Cito-M en Cito-E, de leeropbrengsten schoolbreed	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	31-07-2024	Projectleider geeft invulling aan de activiteiten binnen dit project	Lizet Cobben
0%	01-09-2020	01-07-2021	Per teamvergadering evalueert 1 leerkracht zijn/haar muzikale activiteiten tijdens de teamvergadering	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus heeft voldoende goede leerkrachten, ook in tijden van personeelskrapte

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
02-04-2020	Vaste leerkrachten en vaste vervangers blijven binden aan de school en nieuwe vervangers opleiden	Schooldiagnose
06-07-2020	Stagemogelijkheden realiseren voor stagiaires van (reguliere) PABO en opleidingen onderwijsassistent	Schooldiagnose

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	31-07-2020	25-06-2021	Vaste vervangers nemen deel aan (team) studiemomenten, intervisie en teamactiviteiten	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2024	Stagiaires van (vrijeschool) PABO vinden hun weg naar onze school en blijven ook na hun opleiding betrokken	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2024	Stagiaires onderwijsassistent regulier of van School-vAK vinden de weg naar onze school	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-08-2020	31-07-2024	Onderhouden van een veilig schoolklimaat	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	31-07-2024	Bieden van een inspirerende werkomgeving	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	31-07-2024	Bij verdeling nieuwe vaste taken of uren bespreken hoe kwaliteiten van medewerkers op de juiste plek ingezet worden	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	31-07-2024	(Reguliere) Stagiaires opleiden voor het vrijeschoolonderwijs en hen betrokken houden na het behalen van het diploma	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus koppelt opvoeding en onderwijs; ouders, leerkrachten en leerlingen denken vanuit hun rol en verantwoordelijkheid

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
06-07-2020	Ouders zijn bekend met, handelen vanuit, en denken mee vanuit hun rol binnen de school	Ouderenquete
06-07-2020	Leerlingen voelen zich gehoord binnen de school	Personeelsenquete

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-01-2021	25-07-2024	Uit de 4-jaarlijkse ouderenquête en risico-inventarisatie blijkt tevredenheid over de communicatie op onze school	Lizet Cobben
0%	01-08-2020	25-06-2021	Onze school heeft een functionerende klankbordgroep met agenda	Lizet Cobben
0%	01-07-2020	25-06-2024	Onze school heeft een functionerende leerlingenraad met agenda	Lizet Cobben
0%	31-07-2020	25-06-2024	Uit de 4 jaarlijkse ouderenquête en de risico-inventarisatie blijkt tevredenheid over de communicatie op onze school	Lizet Cobben

Activiteiten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-02-2021	31-07-2023	D.m.v. formeel en informeel leren verbetert het team de interne en externe communicatie	Lizet Cobben
0%	01-03-2021	31-07-2021	De Algemene ouderavond krijgt in 2021 het thema ouderbetrokkenheid en communicatie, hieruit ontstaat een klankbordgroep	Lizet Cobben
0%	01-09-2021	30-07-2022	Bijeenkomsten klankbordgroep worden vormgegeven, georganiseerd en geanalyseerd, actiepunten worden geformuleerd en uitgevoerd	Lizet Cobben
0%	01-09-2022	31-07-2023	Vrijeschool Christophorus heeft een functionerende leerlingenraad	Lizet Cobben

Vrijeschool Christophorus vormt een lerende gemeenschap; leerkrachten zijn de ontwerpers van het onderwijs

Verbeterpunten

Datum	Omschrijving	Bron
02-04-2020	Leerkrachten leren van elkaar en delen expertise met elkaar	Schooldiagnose

Resultaten

Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-08-2020	31-07-2024	Cyclus van consultatie en intervisie is opgenomen in het jaarrooster en 80% van de geplande bijeenkomsten is gerealiseerd	Lizet Cobben

Activiteiten

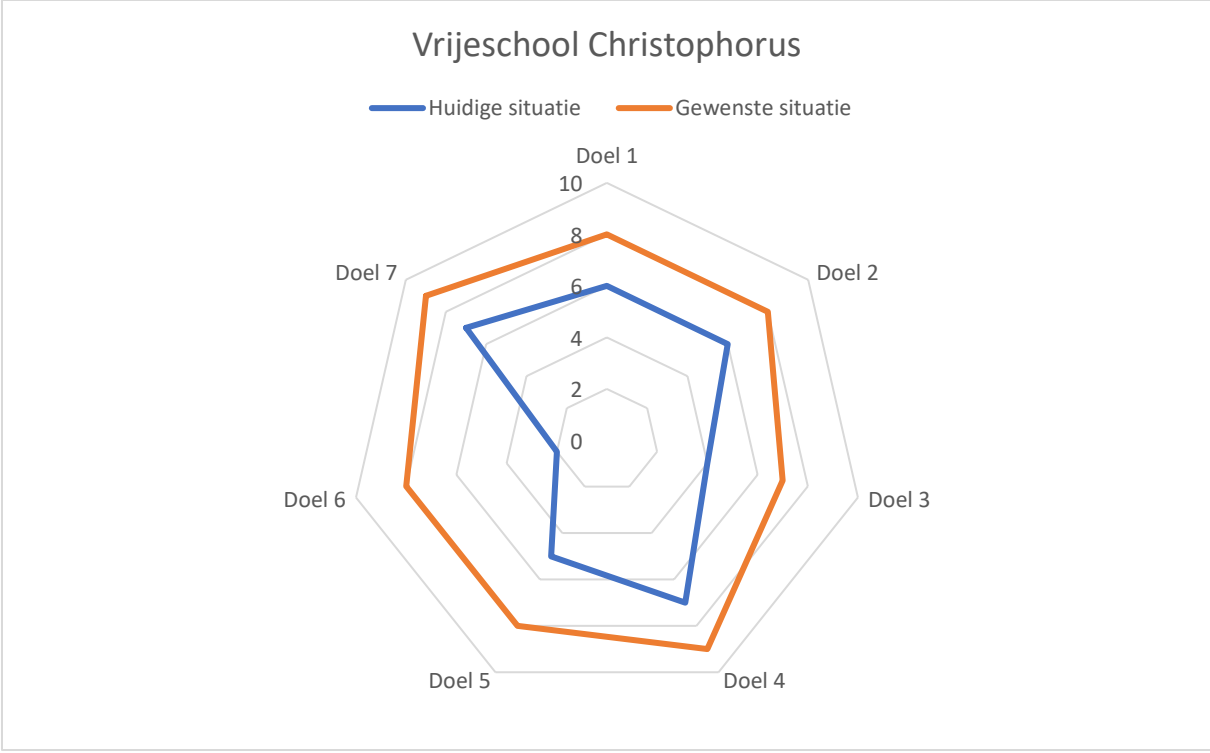
Status	Start	Eind	Omschrijving	Uitvoerende
0%	01-08-2020	01-11-2020	Inventariseren waar de leerbehoefte van leerkrachten op dit moment ligt	Lizet Cobben
0%	01-11-2020	31-07-2021	Intervisie groepjes vormen, collegiale visitatie en intervisie in tijdspad uitvoeren	Lizet Cobben
0%	01-11-2020	31-07-2024	Na elke intervisie bevindingen in de teamvergadering evalueren	Lizet Cobben
0%	31-07-2021	31-07-2024	Afspraken over collegiale visitatie worden vastgelegd, in de tijd uitgezet, uitvoering en evaluatie blijven geagendeerd	Lizet Cobben

Spider Vrijeschool Christophorus Strategisch plan 2020-2024

Doelen:

1. Pallascholen bieden eigentijds en kunstzinnig vrijeschoolonderwijs.
2. Pallas-scholen vormen een lerende gemeenschap; leerkrachten zijn de ontwerpers van het onderwijs; we leren met en van elkaar.
3. Pallascholen koppelen opvoeding en onderwijs; ouders, leerkrachten en leerlingen denken vanuit hun rol en verantwoordelijkheid mee over de school en het onderwijs.
4. Zichtbaarheid van het vrijeschoolonderwijs in de samenleving.
5. Duurzaam personeelsbeleid; mensen blijven gezond, in ontwikkeling en geïnspireerd.
6. Duurzame schoolgebouwen en het gebruik van duurzame materialen.
7. Voldoende en goede leerkrachten en schoolleiders vinden en binden, ook in tijden van personeelskrapte.

	Doel 1	Doel 2	Doel 3	Doel 4	Doel 5	Doel 6	Doel 7
Huidige situatie	6	6	4	7	5	2	7
Gewenste situatie	8	8	7	9	8	8	9

Formulier instemming schoolplan

FORMULIER Instemming met schoolplan

School Vrijeschool Christophorus
Adres: Schouwberg 27
Postcode/plaats 6041 AG Roermond

VERKLARING

Hierbij verklaart de medezeggenschapsraad van bovengenoemde school in te stemmen met de

schoolplan 2020-2024

van deze school.

Namens de MR,

Roermond plaats

7-7-2020 datum

 handtekening

Kees Jansen naam

voorzitter functie
MR